

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Jitka Randárová

**Kolektivní správa autorských práv a práv
s autorským právem souvisejících
(česko-francouzská právní komparace)**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Alexandra Wünschová Pujmanová

Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): listopad 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 14. 11. 2013

.....
Jitka Randárová

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce paní JUDr. Alexandře Wünschové Pujmanové za vstřícnost, ochotu a poskytnutí konzultací v průběhu vypracování tohoto textu. Děkuji také rodině a mému příteli za trpělivost a podporu.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá kolektivní správou autorských práv a práv s autorským právem souvisejících. Na základě ročního pobytu v Paříži jsem se rozhodla českou právní úpravu srovnat s právním režimem Francie. Po úvodní pasáži je druhá kapitola pojata jako informativní a vysvětluje základní pojmy, se kterými se v práci čtenář setká. Třetí, relativně stručná část popisuje zákonné ukotvení kolektivní správy v obou právních systémech. Čtvrtá kapitola, která je řazena chronologicky, nikoliv tematicky, uvádí čtenáře do historického vývoje institutu kolektivní správy. V páté kapitole se dostáváme k samotnému pojetí kolektivního správce a k rozboru jeho vzniku a postavení v právním systému.

Kapitoly číslo šest a sedm spojuje jedno téma – kontrola. Zaměřuji se v nich na možné typy externí a interní zákonem stanovené kontroly kolektivních správců. V první řadě se jedná o externí kontrolu vykonávanou ministerstvem kultury. Stejný princip kontroly je uplatňován také ve francouzské právní úpravě, ovšem zde je možnost kontrolních mechanismů mnohem širší.

V osmé kapitole se dostáváme k samotnému předmětu kolektivní správy a jeho členění na povinnou, rozšířenou a dobrovolnou neboli smluvní kolektivní správu.

Kapitola číslo devět obsahuje popis velmi užívaného institutu uzavírání hromadných a kolektivních smluv, který nachází své uplatnění v obou systémech. V jedné z posledních kapitol se dostáváme k finální fázi činnosti kolektivního správce, a to k přerozdělování vybraných poplatků a jeho schématu.

Závěr práce bude patřit stručné charakteristice kolektivních správců působících na území České republiky. Vzhledem k četnosti správců ve Francii bude výčet obsahovat pouze ty největší a nejdůležitější v zemi.

Diplomová práce by měla posloužit jako úvod do problematiky kolektivní správy autorských práv a práv s autorským právem souvisejících, nastínit základní principy fungování a poukázat na rozdílnosti dvou právních úprav – české a francouzské.

Klíčová slova: autorské právo, kolektivní správa

ABSTRACT

The purpose of the thesis is to analyse the collective administration of copyright and neighbouring and relating rights, as the very title suggests. Based on the yearlong Erasmus stay in Paris, I decided to compare the Czech legislation with the legal system of France.

Following after the opening, the second chapter is meant to be informative and should provide an explanation of basic concepts which the reader encounters at work. Third chapter, by a relatively brief section, describes the legal anchoring of collective administration in both jurisdictions. The fourth chapter, which is structured thematically rather than chronologically, introduces readers to the historical development of the Institute of collective management. The concept of collective administrator and analysis of its origin and status of the legal system are to be found in the fifth chapter.

Chapters six and seven have an identical theme - control. The main focus is on the different types of external and internal statutory control of collective administrators. First of all, it is an external control exercised by the Ministry of Culture. The same principle of control is also applied in the French legislation, but there is a possibility of a much wider control mechanisms.

Chapter eight concentrates on the core object of collective administration and its division into mandatory, extended and voluntary (or contractual) collective administration in the eighth chapter.

Chapter nine contains the description of a widely used conclusion of mass and collective contracts, which found its utility in both systems. One of the last chapters approaches the final stage of collective administrators work and that is redistribution of collected fees and its pattern.

The conclusion is going to provide brief characteristics for the collective administrators operating in the Czech Republic. The list of collective administrators contains only the biggest and most important collective administrators considering their frequency in France.

The main aim of the thesis is to serve as an introduction to issues with copyright of collective administration of copyright and neighbouring and relating rights, delineate the basic principles of its functioning and highlight the differences between the two legislations – Czech and French.

Key words: copyright, collective administration

OBSAH

PODĚKOVÁNÍ	i
ABSTRAKT	ii
ABSTRACT	iii
OBSAH	v
1. ÚVOD.....	1
2. ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ POJMŮ	3
2.1. Autorská práva a práva s autorským právem související.....	3
2.2. Nositelé práv	4
2.3. Kolektivní správa obecně.....	4
3. PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA	6
3.1. V České republice	7
3.2. Ve Francii.....	7
4. VÝVOJ KOLEKTIVNÍ SPRÁVY	7
4.1. Vývoj kolektivní správy ve Francii.....	8
4.2. Vývoj kolektivní správy v České republice	10
5. KOLEKTIVNÍ SPRÁVCE.....	12
5.1. Kolektivní správce a jeho postavení a vznik v právním systému České republiky	12
5.2. Kolektivní správce a jeho postavení a vznik v právním systému Francie	14
6. EXTERNÍ KONTROLA	16
6.1. Odnětí oprávnění ministerstvem kultury.....	16
6.2. Následná kontrola ministerstvem kultury	17
6.3. Další kontrolní mechanismy	18
7. INTERNÍ KONTROLA	20
7.1. Právo na informace	21

7.2.	Expertiza	22
8.	PŘEDMĚT KOLEKTIVNÍ SPRÁVY	23
8.1.	Práva povinně kolektivně spravovaná.....	23
8.1.1.	Česká právní úprava.....	24
8.1.2.	Francouzská právní úprava	26
8.2.	Rozšířená kolektivní správa práv	27
8.3.	Smluvní kolektivní správa práv	28
9.	HROMADNÉ A KOLEKTIVNÍ SMLOUVY	30
10.	PRAVIDLA PRO VÝBĚR VÝNOSŮ A PŘEROZDĚLOVÁNÍ ODMĚN.....	33
11.	ROZBOR JEDNOTLIVÝCH KOLEKTIVNÍCH SPRÁVCŮ.....	37
11.1.	Kolektivní správci působící na území České republiky	37
11.1.1.	OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním	37
11.1.2.	DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura	38
11.1.3.	INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů o.s.....	39
11.1.4.	GESTOR – Ochranný svaz autorský	40
11.1.5.	OOA – S, o.s. Ochranná organizace autorská – sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl	40
11.1.6.	OAZA – Ochranná asociace Zvukařů – Autorů, o.s.....	40
11.2.	Kolektivní správci působící na území Francie	41
11.2.1.	SACEM - Společnost skladatelů a hudebních vydavatelů.....	41
11.2.2.	SDRM – Společnost pro správu mechanického rozmnožování.....	41
11.2.3.	SACD – Společnost divadelních autorů a skladatelů	41
11.2.4.	SCAM – Občanská společnost multimedialních autorů	42
11.2.5.	ADAGP – Společnost sdružující autory grafických a plastických děl	42
11.2.6.	ADAMI – Společnost pro správu práv umělců a hudebních interpretů ...	43

11.2.7. SOFIA – Francouzská společnost hájící zájmy spisovatelů	43
12. ZÁVĚR	45
SEZNAM PRAMENŮ PRO ČESKOU PRÁVNÍ ÚPRAVU	46
SEZNAM PRAMENŮ PRO FRANCOUZSKOU PRÁVNÍ ÚPRAVU	50
SEZNAM ZKRATEK A VYSVĚTLIVEK	53

1. ÚVOD

Již od samotného počátku studia na právnické fakultě jsem věděla, že chci psát svou diplomovou práci z oblasti autorského práva. Nejenom, že se v kulturním prostředí od dětství pohybuji, ale při výběru konkrétního tématu hrál důležitou roli také můj zájem o dané téma, praxe v advokátní kanceláři, která zastupovala českého kolektivního správce, a v neposlední řadě roční zahraniční studium.

V rámci programu LLP/Erasmus na Université Panthéon-Sorbonne (Paris I), France jsem navštěvovala přednášky profesora Fréderica Pollaud-Dulliana, který mě odkázal na spoustu zajímavých zdrojů. Výborné vybavení tamějších knihoven mi umožnilo použití zdrojů z posledních let. Proto jsem se rozhodla téma české právní úpravy kolektivní správy autorských práv a práv s autorským právem souvisejících rozšířit o srovnání s francouzskou právní úpravou. Francie je navíc kolébkou nejen autorského práva, ale také samostatné kolektivní správy.

Ve dvanácti kapitolách mé diplomové práce se budu snažit rozebrat nejen základní charakteristiku institutů, ale popsat i mechanismy fungování kolektivních správců. Úvodní část věnuji stručnému vysvětlení základních pojmů, které s kolektivní správou bezesporu souvisejí, a také jejímu právnímu ukotvení v části třetí. V kapitole čtvrté bude následovat historický exkurz do obou právních systémů. Pokud se nebudou právní úpravy příliš prolínat, budu vždy začínat úpravou České republiky, vzhledem ke skutečnosti, že diplomová práce je česko-francouzskou právní komparatistikou. V oblasti historie vzhledem k časové posloupnosti udělám výjimku.

V kapitole páté jsem se zaměřila na postavení a samotný vznik kolektivního správce a roli ministerstva kultury. Tu jsem se rozhodla rozebírat i v následující kapitole číslo šest. Sedmá kapitola tematicky navazuje, netýká se už externí kontroly, ale interní. V této části práce se francouzská úprava dostává mírně do popředí, protože kontrolních mechanismů obsahuje více.

Kapitola osmá se vrací ke kolektivní správě samotné, konkrétně k jejímu předmětu. Povinné, rozšířené a v neposlední řadě dobrovolné neboli smluvní kolektivní správě. Devátá část popisuje hojně užívaný institut hromadných a kolektivních smluv.

Práce se v závěru dostává k finální úloze kolektivních správců. A to k přerozdělení vybraných odměn. O principech a pravidlech při vytváření a aplikování rozúčtovacích řádů bude pojednávat kapitola číslo deset. Předposlední kapitola bude věnována konkrétním kolektivním správcům. Všem šesti působícím na území České republiky a výběru sedmi z celkového počtu dvaceti šesti na území Francie. Jejich kompletní přehled včetně překladu do českého jazyka a roku vzniku obsahuje závěrečný seznam zkratek a vysvětlivek.

Jelikož jsem, jak jsem již v úvodu kapitoly zmínila, čerpala z francouzských zdrojů, cizí termíny jsou mým vlastním překladem do češtiny a právní stav práce je ke 14. listopadu 2013.

2. ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ POJMŮ

Na počátku práce bych tedy ráda vymezila základní pojmy, které se objevují v názvu mé diplomové práce a se kterými budu pracovat.

2.1. Autorská práva a práva s autorským právem související

Vývoji autorského práva a zejména kolektivní správy se budu věnovat v jedné z dalších kapitol, nicméně je třeba si na úvod vymežit jeho základní charakteristiku. Autorské právo je jednou z oblastí práva k duševnímu vlastnictví. Jeho úzká spojitost s občanskoprávními vztahy staví jak zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen „**Autorský zákon**“), Zákon o duševním vlastnictví (*Code de la propriété intellectuelle*, dále jen „**CPI**“) jako *lex specialis* k francouzskému Občanskému zákoníku – *Code civil*.

Autorské právo se v pojetí obou zákonů chápe v dualistickém pojetí jako soubor výlučných práv osobnostních a výlučných práv majetkových.¹ Dalším možným členěním autorského práva je jeho dělení v objektivním smyslu, což nám dává soubor právních norem upravujících vytvoření a užití uměleckých děl, zatímco v subjektivním smyslu se jedná o autora oprávnění k vytvoření a užití uměleckých děl. Předmětem autorského práva jsou autorská díla. Jedná se o díla literární, umělecká a vědecká.² Demonstrativní výčet autorských děl obsahuje jak § 2 odst. 1 Autorského zákona, tak článek L. 112-2 CPI. Pojmovými znaky autorského díla jsou jedinečnost výsledku tvůrčí činnosti^{3, 4} a jeho objektivně vnímatelná podoba. Pojmové znaky jsou opět shodné pro obě právní úpravy.

Kogentní výčet práv souvisejících s právem autorským obsahuje § 1 písm. a) Autorského zákona a v CPI článek L. 211-4.

---

¹ TELEČEK, I. Přehled práva duševního vlastnictví, Česká právní ochrana, 1. vydání, nakladatelství Doplněk, Brno, 2006, ISBN 80-7239-198-4, str. 24, stejnému pojetí odpovídá i úprava CPI.

² § 2 odst. 1 Autorského zákona.

³ V české právní úpravě k posouzení předběžné otázky týkající se pojmových znaků autorského díla lze použít i vědecký dotazník, viz <http://www.skas.law.muni.cz>, původně viz Teleček, I., Dotazník pojmových znaků autorských děl, v rubrice Přednášky práva duševního vlastnictví, 24. 11. 2005.

⁴ Přednáška F. Pollaud Dulliana, leden 2013.

2.2. Nositelé práv

Důležité pro kolektivní správu je vymezení nositelů práv. Tedy osob oprávněných, jichž se kolektivní správa týká. Dle české právní úpravy vedle samotných autorů se dále z kategorie práv s autorským právem souvisejících⁵ jedná o práva výkonných umělců, práva výrobců zvukových záznamů, výrobců zvukově obrazových záznamů. § 95 v odst. 2 dále uvádí osoby, kterým přísluší oprávnění k výkonu majetkových práv k dílu ze zákona § 95 odst. 2 b) či ze smlouvy včetně práv poskytovat další licenci, tedy podlicenci – § 95 odst. 2 c). U nositelů oprávnění ze zákona se jedná o uplatnění práv zaměstnavatele k zaměstnaneckému dílu dle § 58 AZ.

Článek 321-1 uvádí, že členy společnosti v oblasti kolektivní správy mohou být pouze autoři, výkonní umělci, výrobci zvukových a zvukově obrazových záznamů, vydavatelé nebo jejich právní nástupci. Z dikce zákona tedy vyplývá, že nositeli práv mohou být osoby, které jsou nositeli práv primárně nebo z důvodu právního nástupnictví, a ony jako jediné mohou udělovat oprávnění k výkonu práv kolektivně spravovaných.

2.3. Kolektivní správa obecně

« Il conviendrait (...) de ne recourir à la gestivon collective que lorsque la gestion individuelle est impossible ou inefficace. »

„Mělo by se ujednat, že se bude uchýlovat ke kolektivní správě až v těch případech, kdy individuální správa je nemožná nebo neefektivní“⁶

Pojetí české a francouzské kolektivní správy se shoduje. Kolektivní správa vznikla jako protipól správy individuální. Při té autor sám rozhoduje o zveřejnění a užití díla. Ovšem s ohledem na možnosti šíření díla, vývoj technologií a zmezinárodnování rejstříků nastávají následující situace. Dílo se masově šíří, je obtížné získat souhlas umělce při každém užití díla a autor není schopen užití kontrolovat. Právě v této situaci by měla nastoupit kolektivní správa.

---

⁵ Vymezených v § 1 písm. b) Autorského zákona.

⁶ DOUTRELEPONT, C., Rapport général Actes du XLIe Congrès de l'ALAI, Y. Blais., 1998, str. 494.

Podmínku účelnosti zastává také Nejvyšší správní soud, který ve svém rozhodnutí sp.zn. 5 As 38/2008-288 uvádí, že kolektivní správa bude naplněna tam, kde je pro nositele práv nemožné nebo velmi obtížné kontrolovat užití děl (či jiných předmětů ochrany) a uplatňovat individuálně právo na odměnu za udělení licence k užití a kde je pro zájemce o díla (či o jiné předměty ochrany) obtížné získávat příslušné licence.

Kolektivní správa dle francouzské právní úpravy se stejně jako v českém právu může vztahovat pouze na práva majetková⁷, jelikož práva osobnostní jsou nezczizitelná. Obecně plní kolektivní správa několik různých funkcí.⁸

Základní úlohou kolektivního správce⁹ je přijímání poplatků od uživatelů, aby je následně rozdělil mezi nositele práv. To je také důvodem, proč jsou v hlavě II a hlavě III CPI správci kvalifikováni jako „společnosti vybírání a rozdělování poplatků“. Hlava IV Autorského zákona obsahuje jednodušší označení – Kolektivní správa práv.

Předměty ochrany, u kterých je možná kolektivní správa, jsou pouze autorské dílo, umělecký výkon, zvukový a zvukově obrazový záznam.

Autorský zákon v § 95 odst. 1 vymezuje účel kolektivní správy, kdy říká, že se jedná nejen o kolektivní uplatňování práv prostřednictvím smluv, kolektivní ochranu majetkových práv autorských a majetkových práv s autorským právem souvisejícím, ale také o umožnění zpřístupňování těchto práv veřejnosti. Kromě pozitivního vymezení kolektivní správy obsahuje Autorský zákon i vymezení negativní, kdy se za výkon kolektivní správy nepovažuje jednak zprostředkování uzavření licenční smlouvy a také příležitostné či krátkodobé zastupování jiných než povinně kolektivně spravovaných

---

⁷ BERNAULT, C., CLAVIER, J.-P., Dictionnaire de droit de la propriété intellectuelle, Ellipses, 2008, ISBN: 978-2-7298-3965-9.

⁸ COHEN-HEROHAM, H., Principes fondamentaux des sociétés de droit d'auteur: Dr. Auteur 1990, p.224; G.Davies, La gestion collective des drops et l'intérêt général: Dr. Auteur 1989, str. 85.

⁹ NSS, AS 16/2007-214 – V daném rozhodnutí Nejvyšší správní soud rozebírá pojmy kolektivní správce, kdy Autorský zákon používá jak význam kolektivní správce, tak příslušný kolektivní správce, který je významově užším. Vyjadřuje, že správce je příslušný pro množinu nositelů práv, kteří projeví o kolektivní správu zájem. Ve své práci budu používat obecný termín kolektivní správce a v případě konkrétní francouzské právní úpravy použiji zkratku pro obecného kolektivního správce – tedy SPRD.

práv.¹⁰ Zákon chce tímto ustanovením odlišit kolektivní správce od uměleckých agentur.

Na rozdíl od české právní úpravy, která tedy definuje účel kolektivní správy, CPI definici kolektivní správy výslovně neobsahuje. Proto bych použila citaci profesora Univerzity z Nice Fabrice Siiriainena, která může posloužit jako obecný základ charakterizující kolektivní správu jak v České republice, tak i ve Francii.

Kolektivní správa je „[a]ktivita právnické osoby, jejímž hlavním předmětem je výkon práv spojených autorským právem a/nebo s právem s autorským právem souvisejícím, který se týká jejich členů nebo právních nástupců, na jejich účet, na fiduciárním základě. Výkon těchto práv zahrnuje případně fixaci podmínek a vydání autorizací k užívání, spočívá v kontrole, přijímání a rozdělování odměn jako protiváhy za užívání práv. Členové společností vykonávajících kolektivní správu jsou povinně autoři, výkonní umělci, výrobci zvukových nebo zvukově obrazových záznamů, vydavatelé nebo jejich právní nástupci. Kolektivní správa také sleduje povýšení morálních a materiálních zájmů těch, jejichž práva jsou vykonávána, zejména v oblasti kulturní žaloby, dokonce i sociální.“¹¹

V mé diplomové práci budu tuto bohatou definici rozvíjet a popisovat jednotlivé instituty jak v české, tak francouzské právní úpravě. Cílem je, aby po zpracování tématu diplomové práce byly patrné odlišnosti, nebo naopak podobnosti českého a francouzského systému.

3. PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA

Než začnu podrobněji rozebírat instituty kolektivní správy samotné, je nutné si vymezit její zákonné ukotvení. Je třeba podotknout, že úprava kolektivní správy v České republice nacházející se v Autorském zákoně je víceméně přehledná. Naopak v CPI, který je členěn na dvě části a obsahuje v Části první úpravu autorskopravní,

---

¹⁰ § 95 odst. 3 Autorského zákona.

¹¹ SIIRIAINEN, F., « Théorie générale de la gestion collective. Logique de droit exclusif de la gestion collective », J.-Cl. PLA, fasc. 1550, 2006, n° 10.

v Části druhé zase úpravu průmyslových práv, je orientace obtížnější. Spolu s dalším členěním na část legislativní a nařizovací je zorientování se občas náročné.

3.1. V České republice

Kolektivní správa je upravena v Hlavě IV nazvané Kolektivní správa práv, konkrétně v § 95-104 Autorského zákona. Autorský zákon byl schválen Parlamentem České republiky dne 7. dubna 2000 a účinnosti nabyl 1. prosince 2000. Autorský zákon je zvláštním zákonem k Občanskému zákoníku.¹² Na rozdíl od zbylých částí zákona má část zákona týkající se kolektivní správy charakter veřejnoprávní. Poslední novelizace zákona proběhla Zákonem č. 156/2013 Sb. a zanesla i pár změn do oblasti kolektivní správy. O té se ale zmíním v kapitole týkající se hromadných a kolektivních smluv.

3.2. Ve Francii

Právní základ francouzské právní úpravy týkající se kolektivní správy se nachází v CPI v Části první, Hlavě II s názvem Společnosti pro vybírání a rozdělování poplatků, konkrétně v čl. L. 321-1 až L. 321-13. CPI byl založen zákonem č. 92-597 z 1. července 1992 a byl zveřejněn v Úředním věstníku 3. července 1992. Společnosti s funkcí kolektivních správců vykonávají spoustu rozdílných úloh. Jak jsem již výše zmínila, základní z nich je přijímání poplatků od uživatelů a jejich následné rozdělení mezi nositele práv. Je to ostatně také důvodem, pro který jsou knihy II a III CPI označeny jako „*Společnosti přijímání a rozdělování poplatků*“ – „*Les sociétés de perception et de répartition des droits*“ (dále jen „**SPRD**“).

4. VÝVOJ KOLEKTIVNÍ SPRÁVY

Práci jsem se rozhodla členit do kapitol, ve kterých vždy nejdříve rozeberu českou právní úpravu a následně francouzskou, popřípadě bude-li úprava podobná, oblasti propojím. Ovšem v kapitole týkající se historie kolektivní správy udělám výjimku. Nejen že do Francie na konci 18. století datujeme počátky autorského práva obecného,

---

¹² CHALOUPKOVÁ, H.; HOLÝ, P. Autorský zákon, Komentář, 4. vydání, nakladatelství C.H.Beck, 2001, ISBN 978-80-7179-586-5, str. IX.

ale Francie je také kolébkou kolektivní správy. Proto následnou kapitolu pojmu chronologicky, nikoliv tematicky.

4.1. Vývoj kolektivní správy ve Francii

Právě ve Francii v roce 1876 byla díky dramatikovi Pierre-Augustin Caronovi de Beaumarchais založena první autorská společnost, která bojovala za to, aby práva autorů k jejich dílům byla uznána. Nesla název *Bureau de la législation dramatique*, v překladu Kancelář na obranu práv dramatiků. V roce 1829 se přeměnila občanskou společností, která byla spravována mandátáři a nesla název *Société des auteurs et compositeurs dramatiques (SACD)* – Společnost divadelních autorů a skladatelů¹³ a která funguje dodnes.

Société des gens de lettres (SGDL) – Společnost spisovatelů založená v roce 1837 v čele s Victorem Hugem, Honoré de Balzacem a Alexandrem Dumasem následovali iniciativu divadelních autorů.

Přelomovým rokem pro vývoj kolektivní správy byl soudní spor z roku 1847, ve kterém proti sobě stáli hudební skladatelé Paul Henrion a Victor Parizot spolu s textařem Ernestem Bourgetem proti pařížskému varieté *Ambassadeurs* sídlícím na Elysejských polích. V jejich očích se jevila v naprostém rozporu skutečnost, že zatímco skladatelé spolu s textařem museli platit svá místa a jídlo v *Ambassadeurs*, jim samotným nikdo neplatil za to, že orchestr hraje jejich skladby.¹⁴ Úspěch jim zajistilo až přelomové rozhodnutí soudu, ve kterém stálo, že majitel *Ambassadeurs* musí autorům zaplatit odměnu nikoliv zanedbatelnou.¹⁵

Toto rozhodnutí bylo zároveň impulsem pro hudební skladatele a textaře, aby příště uplatňovali svá práva kolektivně. Tak vznikla v roce 1850 společnost pro vybírání autorských odměn, která od roku 1851 nesla název *Société des auteurs, compositeurs*

---

¹³ HARTMANOVÁ, D. Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským, 1. vydání, nakladatelství Linde Praha a.s., 2000, ISBN 80-7201-218-5, str. 11.

¹⁴ BERNAULT, C., CLAVIER, J.-P., Dictionnaire de droit de la propriété intellectuelle, Ellipses, 2008, ISBN: 978-2-7298-3965-9, str. 417.

¹⁵ Gestion collective des droits d'auteur et des droits voisins, Rapport séparé par le Bureau de l'Ompi, Le Droit d'auteur, nov 1989 str.330.

et éditeurs de musique (SACEM). SACEM podobně jako výše zmíněný SACD existují dodnes a podrobněji je budu rozebírat v další kapitole diplomové práce věnované jednotlivým kolektivním správcům.

V následujících letech vznikalo mnoho společností za stejným účelem. Aby uspokojily potřeby autorů, výrobců, vydavatelů, výkonných umělců... Konec devatenáctého a počátek dvacátého století patřil boomu společností sloužících k ochraně autorských práv, který v roce 1926 vyvrcholil založením Mezinárodní konfederace společností autorů a skladatelů – *Confédération internationale des sociétés d'auteurs et de compositeurs (CISAC)*.¹⁶

Je pravdou, že v průběhu let některé společnosti zanikly, jako například *l'Agence Vives* založená v roce 1901, která byla předchůdcem SDRM – *Société pour l'administration du droit de reproduction mécanique des auteurs, compositeurs et éditeurs* – Společnost pro správu práva na mechanické rozmnožování autorů, skladatelů a vydavatelů. Některé z dalších společností se spojily, jako například *l'UACE* se SDRM v roce 1935.

Ale většina SPRD, které vznikly v posledních letech, zejména SPRE, COPIE France a SORECOP, byly vytvořeny, aby shromažďovaly zákonem stanovené odměny ve prospěch nositelů práva stanovených zákonem ze 3. července 1985.

SACEM byla po dlouhou dobu jedinou společností zaměřující se na kolektivní správu. Byla také vzorem pro vznik kolektivních správců v jiných evropských zemích. Například v roce 1882 pro SIAC v Itálii, v roce 1901 pro SGAE ve Španělsku či v roce 1903 pro GEMA v Německu.¹⁷

Dokonce po roce 1886, kdy došlo k podpisu Bernské dohody, měla SACEM své kanceláře v mnoha evropských zemích.

---

¹⁶ HARTMANOVÁ, D. Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským, 1. vydání, nakladatelství Linde Praha a.s., 2000, ISBN 80-7201-218-5, str. 12.

¹⁷ BERTRAND, A., R., Droit d'auteur, Dalloz, 2010, ISBN 978-2-247-06987-3, str. 415.

Přes velký počet kolektivních správců ve Francii – téměř třicet, existují oblasti, kterých se kolektivní správa nedotkla. Jedná se například o oblast užitého umění, módy či architektury.

Nicméně fenomén kolektivních správců má ve Francii stále vzrůstající tendenci. Důvodů je hned několik. Hlavními jsou ekonomické důvody spojené s industrializací a následným masovým šířením děl. Jen pro zajímavost doplním údaje ze zprávy Mariani-Ducray, která uvádí, že co se týče ozvučených míst na území Francie, jejich počet se pohybuje okolo 256 000 a diskoték je na francouzském území přes 5000.¹⁸ Jedná se o typický příklad, který potvrzuje úvodní definici, že kolektivní správa má nastupovat ve chvíli, kdy už je individuální správa nemožná nebo neefektivní.

Co se týče vývoje moderní právní úpravy kolektivní správy, zákon z 11. března 1957 kolektivní správě věnoval pouhé tři články. Důležitým zákonem byl ale ten ze 3. července 1985, který obsahoval širokou úpravu a v dalších částech práce se o něm ještě zmíním. Legislativní vývoj se ovšem nezastavil a směřoval k vydání CPI v roce 1992 a jeho dalším úpravám do dnešní podoby.

4.2. Vývoj kolektivní správy v České republice

Zásadní vývoj na území dnešní České republiky začal až po vzniku Československé republiky. Do té doby oblast autorskoprávní upravoval Císařský patent z roku 1846¹⁹, který byl v roce 1875 nahrazen Zákonem o právu původcovském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým. Úprava platila pro historické země, zatímco Slovensko se řídilo právem uherským. Oba právní předpisy, tedy rakouský a uherský, byly převzaty Zákonem č. 11/1918 Sb. – tzv. recepční normou do právního řádu Československé republiky.²⁰

---

¹⁸ Rapport Mariani-Ducray; Les sociétés de perception et de répartition des droits d'auteur et des droits voisins, ministre de la Culture et de la communication, Inspection générale de l'administration des affaires culturelles, févr. 2002, str.39.

¹⁹ <http://www.linuxexpres.cz/business/kolektivni-sprava-autorskych-prav-historie-a-pocatky-regulace> [přístup dne 16. 10. 2013].

²⁰ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J. a kolektiv, Občanské právo hmotné, Páté, jubilejní aktualizované vydání, Wolters Kluwer Česká republika, Praha, 2009, ISBN 978-80-7357-465, str. 186.

Po vzniku Československé republiky byl v roce 1923 přijat Zákon o nakladatelské smlouvě a o tři roky později zákon o právu autorském s platností pro celé území Československa. Obsahoval také první právní úpravu kolektivní správy.

Do té doby probíhaly na našem území první pokusy o vytvoření „vlastní“ kolektivní správy, jelikož do té doby plnily funkci ochránců práv některých osobností společnosti berlínské či vídeňské.²¹ S návrhem založit samostatnou ochrannou autorskou hudební organizaci přišel poprvé v roce 1908 JUDr. Jan Löwenbach v časopise Hudební revue. Po vzniku Československa a uvědomění si, že na zahraniční společnosti nelze plně spoléhat, dne 9. října 1919 valná hromada skladatelů, spisovatelů a hudebních nakladatelů ustavila dle Zákona č. 70/1873 ř. z. o společenstvech pro napomáhání živnostem a hospodářství zájmovou organizaci chránící autorská práva.²²

První československá právní úprava kolektivní správy byla tedy obsažena v již zmiňovaném prvním autorském zákoně č. 218/1926 Sb., o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým. Zákon obsahoval ustanovení o provozovacím honoráři. Ten zakládal původci hudebního díla s textem či bez textu, byl-li členem tuzemského odborného sdružení zabývajícího se vybíráním provozovacích honorářů nebo podobné cizozemské organizace, nárok na pořadatelů nedivadelního provozování nebo rozhlasu na přiměřený provozovací honorář. Daný zákon obsahoval také ustanovení o kolektivní (hromadné) smlouvě. Následovaly částečné novelizace.

Tak jak se měnily zákony, měnilo se i názvosloví kolektivních správců. Politické změny po roce 1948 zapříčinily vydání nového Autorského zákona z roku 1953. Ten ve své části třetí s názvem Autorské organizace zmocňoval ministerstvo kultury k výhradnímu udílení oprávnění ochranným autorským organizacím. Zároveň také vymezoval základní funkce autorských organizací. Udílet v zastoupení svých členů svolení k užití děl, vybírat autorské odměny a příspěvky na kulturní fondy. Vyhláška

---

²¹ Například vídeňská AKM – *Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger*, TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon Komentář, 1. vydání, nakladatelství C.H.Beck, Praha, 2007, ISBN 978-80-7179-915-7, str. 747.

²² HARTMANOVÁ, D. Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským, 1. vydání, nakladatelství Linde Praha a.s., 2000, ISBN 80-7201-218-5, str. 12,25.

ministerstva kultury č. 145/1954 vymezovala základní oprávnění autorských organizací a upravovala povinnosti osob.

Přijetí nového Občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. způsobilo i přijetí nového Autorského zákona č. 35/1965 Sb., který se až roku 2000 stal základem současné právní úpravy – Autorského zákona č. 121/2000 Sb. Do té doby zákon z roku 1965 rozšířil dosavadní úpravu, například že socialistickým organizacím zastupujícím autory nebo výkonné umělce může být uděleno výhradní oprávnění, aby zprostředkovávaly převod práv československých autorů nebo výkonných umělců do zahraničí a naopak. Následné vyhlášky²³ působnost organizací různě upravovaly, až vývoj dospěl nejprve k vydání samostatného Zákona č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných, který rušil ustanovení tehdejšího autorského zákona.

Současný Autorský zákon byl po roce 1989 prvním, který kromě autorského práva a práva souvisejícího s autorským právem komplexně upravoval jejich kolektivní správu, dříve tedy hromadnou správu.

5. KOLEKTIVNÍ SPRÁVCE

V následující kapitole se dostáváme k samotnému postavení kolektivního správce. Budu rozebírat jak proces založení, tak také jeho formu. V mnoha bodech se nám bude česká a francouzská úprava velmi prolínat. Začneme tedy s českým kolektivním správcem.

5.1. Kolektivní správce a jeho postavení a vznik v právním systému České republiky

Kolektivního správce a jeho založení upravují v Autorském zákoně § 97 a násl. Kolektivním správcem musí být právnická osoba (§ 97 odst. 2), která vykonává správu soustavně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost (§ 97 odst. 3). Kolektivní správa

---

²³ Například vyhláška ministerstva kultury č. 196/1954 Ú. 1., o sazbách provozovacích honorářů za veřejné nedivadelní provozování hudebních děl; HARTMANOVÁ, D. Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským, 1. vydání, nakladatelství Linde Praha a.s., 2000, ISBN 80-7201-218-5, str. 32.

není podnikáním, a proto formou právnické osoby nebudou formy, které lze založit jen za účelem podnikání.

Autorský zákon v § 97 také dovoluje možnost zastupování správce jinou osobou. Tento institut nachází své opodstatnění zejména při uzavírání recipročních smluv, kdy kolektivní správci vykonávají správu v různých zemích. Například Ochranný svaz pro práva k dílům hudebním – OSA zastupuje na základě recipročních smluv téměř milion zahraničních autorů. Smlouva o zastupování musí být v písemné formě²⁴.

Aby mohl správce vůbec vykonávat svou činnost, je třeba získat veřejnoprávní licenci, tedy oprávnění k výkonu kolektivní správy, vydanou ministerstvem kultury (dále jen „**ministerstvo**“). Prvním předpokladem je podání písemné žádosti ministerstvu. Její obligatorní náležitosti jsou vymezeny v § 98 odst. 2 a 3 Autorského zákona. Žadatel musí mít kromě vztahu k problematice také prokazatelný vztah k dané skupině obyvatel.²⁵ Z uvedených náležitostí vyplývá nutný vztah mezi správcem a jeho členy. Ať už se jedná o sdružování přímé či nepřímé. Musí u něj existovat prokazatelná vazba. Žádost musí obsahovat například jmenný seznam nositelů, kteří projeví zájem o kolektivní správu.

Dalším nutným předpokladem je bezúhonnost, která je pro účely zákona vymezena tak, že se za bezúhonnou nepovažuje právnická osoba, která byla odsouzena pro úmyslný trestný čin související s činnostmi kolektivního správce anebo činnostmi podobné povahy, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.²⁶ Dle § 98 odst. 5 má ministerstvo na vyřízení žádosti devadesát dní, což je méně než ministerstvo ve Francii. V případě, kdy nelze s ohledem na povahu projednávané věci rozhodnout v této lhůtě, zákon připouští možnost jejího prodloužení spolu s vyrozuměním žadateli. O prodloužení ale může rozhodnout pouze ministr.

---

²⁴ <http://www.osa.cz/hlavn%C3%AD-menu/kdo-jsme/o-n%C3%A1s.aspx> [přístup dne 5.11.2013]; §97 odst. 6 Autorského zákona.

²⁵ CHALOUPKOVÁ, H.; HOLÝ, P. Autorský zákon, Komentář, 4. vydání, nakladatelství C.H.Beck, 2001, ISBN 978-80-7179-586-5, str. 152.

²⁶ Tamtéž str. 153.

Oprávnění se uděluje ve správním řízení, které se řídí Správním řádem, ale nutno dodat, že na něj není právní nárok.²⁷ Dle § 98 odst. 6 ministr posuzuje splnění obligatorních náležitostí, předpokladů pro řádný výkon, dále také hledisko účelnosti a pokrytí českého trhu.

Udělením oprávnění vzniká de facto monopol v dané oblasti kolektivní správy. Proto tedy pro tentýž druh majetkových práv a pro tentýž druh děl, může kolektivní správu vykonávat pouze jeden kolektivní správce. Ten je však pod kontrolou státu, což si upřesníme v následující kapitole týkající se obecné kontroly.

5.2. Kolektivní správce a jeho postavení a vznik v právním systému Francie

Jak jsem již zmínila, kolektivní správce na území České republiky musí být právnická osoba a nesmí být založena za podnikatelským účelem. V českém právním řádu by přicházely v úvahu jednak spolky a družstva. Mohlo by se ale také jednat o společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. Ovšem nesměly by být založeny za účelem podnikání. Podobné vymezení právní formy obsahuje i CPI, a to hned v prvním článku týkajícím se SPRD.²⁸

Tradičně byly SPRD ve Francii považovány za občanské společnosti a pod touto formou také vznikaly. Objevovaly se také spekulace, že kolektivní správci mohou mít formu obchodní či formu sdružení. Tuto právní nejistotu ukončil zákon ze 3. července 1985, který pevně stanovil formu společnosti. Zákon v postatě konstatoval pouze dosavadní praxi²⁹.

Ve skutečnosti když roku 1829 vznikla SACD pod formou občanské společnosti, všechny nově vznikající SPRD tento typ vnitřního uspořádání následovaly. Vzhledem k tomu, že ale forma SPRD nebyla nikde zákonem stanovena, umožňovala také zneužití. Stanovení pevné formy SPRD se promítlo i do současného CPI, kde konkrétně

---

²⁷ TELEC, I.; TŮMA, P. Autorský zákon Komentář, 1. vydání, nakladatelství C.H.Beck, Praha, 2007, ISBN 978-80-7179-915-7, str. 765.

²⁸ „Nemohou být považovány za konstituující společnosti, pokud jsou od počátku striktně limitovány výší, která je pro ně nezbytná, aby fungovaly...“ TA Paris, 8 juin 2011, komentář, str. 98, rozsudek zakazující SPRD vytvořenou za podnikatelským účelem.

²⁹ BERTRAND, A., R., Droit d'auteur, Dalloz, 2010, ISBN 978-2-247-06987-3, str. 418.

článek 321-1 uvádí, že SPRD mají formu občanské společnosti. Jejich režim se tedy řídí Code civil³⁰.

Na SPRD se například nevztahují daňové povinnosti jako na obchodní společnosti. Oproti obchodním společnostem také jejich účetnictví může být „méně transparentní“, jelikož je často složité rozlišit mezi finančními prostředky rozdělenými mezi dědice práv a těmi opravdu zaplacenými. Některé položky jsou navíc definovány přímo jako „nerozdělitelné“. Mezi přijetím poplatků a následným přerozdělením uplyne mnohdy dlouhá doba. Například v roce 1999 byla průměrná doba přerozdělení u všech SPRD 13,5 měsíce, v roce 2009 byla doba mezi přijetím a přerozdělením více než rok³¹. SPRD disponovaly celkem 1,5 miliard eur, což odpovídalo téměř 120 % jejich inkasu.³² Pravidla, která platí pro SPRD, jsou speciální a v mnoha ohledech vybočují z běžné právní úpravy. Už jen například formou založení.

Podobně jako v české právní úpravě na vznik kolektivního správce/SPRD dohlíží ministerstvo kultury. Co se týče francouzské úpravy, výčet obligatorních náležitostí je méně detailní. Dle článku L. 321-3 musí být ministru kultury zaslán návrh stanov a pravidla přijímání a rozdělování poplatků. V průběhu dvou měsíců, tedy ve lhůtě delší než v české právní úpravě, se může ministr obrátit na Soud prvního stupně práva obecného (TGI) v případě, kdy existují reálné a vážné důvody, které brání založení společnosti.³³

Soud posuzuje nejen profesní kvalifikaci zakladatelů společnosti, ale také jejich použitelné lidské a hmotné zdroje³⁴, které budou zajišťovat vybírání poplatků a splňování jejich cílů. Dále samozřejmě kontroluje soulad stanov a jejich vnitřních předpisů s obecně platnými právními předpisy.

---

³⁰ Úprava je obsažena v článku 1832 a násl. a článku 1845 a násl. Code civil.

³¹ Rapport Mariani-Ducray, str. 64.

³² 6° Rapport Annuel de la Commission Permanente de Contrôle, avril 2009, str. 14.

³³ BERTRAND, A., R., Droit d'auteur, Dalloz, 2010, ISBN 978-2-247-06987-3, str. 420.

³⁴ LUCAS, A., LUCAS, H.-J., LUCAS-SCHLOETTER, A., Traité de la propriété littéraire et artistique, LexisNexis, 2012, ISBN 978-2-7110-1203-9, str. 748.

Bohužel je běžnou praxí, že se ministerstvo stále setkává s podvodnými žádostmi o kolektivní správu. Jeden z posledních žadatelů, kterého ministerstvo zamítlo, měl za cíl online a v reálném čase elektronickou správu práv hudebního odvětví.³⁵

6. EXTERNÍ KONTROLA

6.1. Odnětí oprávnění ministerstvem kultury

Princip následné kontroly ministerstvem je velmi podobný. Odnětí oprávnění je možné jak v tuzemské, tak francouzské úpravě. § 99 Autorského zákona uvádí dva možné způsoby odnětí. V prvním případě jde o situaci, kdy ministerstvo oprávnění musí odejmout § 99 odst. 1 a), b), dle § 99 odst. 2, ve druhém případě může. Vzhledem ke kogentnímu ustanovení je odnětí v prvním případě ve veřejném zájmu a je žádoucí, aby zánik proběhl co nejdříve. Jedná se o případy, kdy odpadly či nebyly splněny základní předpoklady pro udělení oprávnění a nedošlo k nápravě či náprava ani není možná. Nutno podotknout, že odejmutí, na které musí ministerstvo reagovat, může být také na základě žádosti kolektivního správce.

V případech, kdy ministerstvo může oprávnění odejmout, je zde možnost sjednání nápravy kolektivním správcem, a to v přiměřené lhůtě stanovené ministerstvem. Jedná se o situaci, kdy kolektivní správce porušuje povinnosti a nápravu sjednat lze. Podobně jako u udělení oprávnění i jeho odnětí se řídí Správním řádem. Ovšem na základě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu České republiky sp. zn. 3 Ans 2/2007-64 může být ministerstvo jediným subjektem, který může zahájit řízení o odnětí oprávnění, a to z úřední povinnosti. Žalobu podanou fyzickou osobou směřující k domáhání vydání rozhodnutí by soud jako zjevně neoprávněnou odmítl.

Stejně jako v České republice, tak i ve Francii se může ministr kultury kdykoliv obrátit na Soud prvního stupně práva obecného a žádat o zrušení ustanovení stanov, vnitřního předpisu nebo rozhodnutí orgánu společnosti, které nebyly v souladu s platnou právní úpravou. To ale v případě, kdy k nápravě nedošlo ve lhůtě dvou měsíců k nápravě určené. Jedná-li se o nápravu, kdy je rozhodnutí společníků nezbytné, lhůta se

---

³⁵ BERTRAND, A., R., Droit d'auteur, Dalloz, 2010, ISBN 978-2-247-06987-3, str. 420.

prodlužuje na šest měsíců. V české právní úpravě není stanovena konkrétní lhůta, ale pouze lhůta přiměřená.

Co se týče zrušení společnosti, CPI používá v souvislosti se zrušením SPRD termínu „může“. Aniž by došlo k porušení obecných ustanovení vztahujících se na občanské společnosti, může ministr kultury předložit svou žádost o zrušení SPRD soudu.³⁶ A to z vůle vlastní, či tak může učinit na žádost samotné společnosti. Odnětí v prvním případě využil ministr zatím pouze jednou, a to u společnosti Gráce, která neshromáždila ani cent.³⁷

Podobně CPI vykládá situaci, kdy SPRD porušuje zákon. Zde je subjektem, který „může“ zakázat společnosti vykonávat svoji vymáhací činnost či „může“ společnosti zakázat způsob jejího výkonu, soud.³⁸ Můžeme tedy konstatovat, že na rozdíl od Autorského zákona obsahujícího jak kogentní, tak dispozitivní úpravu odnětí oprávnění, CPI obsahuje pouze dispozitivní ustanovení, kdy ministr či soud může konat kroky k nápravě nepříznivého stavu.

6.2. Následná kontrola ministerstvem kultury

Ministerstva v obou zemích i mimo mechanismy udílení a odnímání oprávnění figurují jako garanti kolektivní správy a bdí nad naplňováním práv nositelů. Například pokud má být nositelovo právo povinně spravováno ze zákona, musí ministerstvo dohlédnout, aby příslušný kolektivní správce naplňoval podmínky stanovené zákonem.³⁹

Autorský zákon ministerstvu v § 93 umožňuje vyžadování informací a podkladů potřebných pro dohled a opravňuje ho nejen k ukládání lhůt k nápravě, ale také k ukládání pokut. Novelou zákona č. 81/2005 došlo ke zvýšení horní hranice pokuty

---

³⁶ Art. L.321-11 CPI.

³⁷ Zpráva Kontrolní komise SPRD z roku 2011.

³⁸ Art. L.321-11 CPI.

³⁹ VIVANT, M.; BRUGIÈRE J.-M., Droit d'auteur et droits voisins, 2° édition, DALLOZ, 2013, ISBN 978-2-247-10382-9, str. 709.

z 50 000 Kč na 500 000 Kč. Zákon stanoví také jejich účelové využití, jelikož vybrané pokuty jsou poté příjmem Státního fondu kultury České republiky.⁴⁰

Kontrola ministerstva je také uplatňována díky povinné informační povinnosti správce vůči ministerstvu, ale i vůči nositelům práv. V této oblasti se francouzská úprava od české příliš neliší, co se týče své podstaty. Rozdíly nastávají především v délce některých lhůt.

Co se týče řádné účetní závěrky, podle českého práva musí být ověřena auditorem a spolu s jeho zprávou musí být předložena bez zbytečného odkladu ministerstvu (§ 100 odst. 1, písm. m). Dále správce musí ministerstvo informovat o jakýchkoliv změnách, které obligatorně figurují na žádosti o udělení oprávnění. Nejpozději ve lhůtě patnácti dnů od okamžiku stanoveného zákonem musí také správce poskytnout ministerstvu veškeré kopie týkající se změn dokumentů, kolektivních smluv, rozhodnutí soudu. Jakéhokoliv řízení se kolektivní správce účastní, podá též ministerstvu informaci o rozhodnutí ve věci.

Podobnou úpravu obsahuje i článek L. 321-12 CPI. SPRD musí též překládat ministerstvu účetní uzávěrku, ale nespécifikuje žádné časové vymezení. Zásadní rozdíl je ve lhůtě, kdy musí SPRD oznámit zamýšlené projekty změn stanov či pravidel pro přijímání a rozdělování poplatků. Ministerstvu musí být tyto projekty předloženy minimálně dva měsíce před plánovaným schvalováním Valnou hromadou.

Na žádost ministerstva musí SPRD předložit dokumenty týkající se přijímání a přerozdělování poplatků či kopie dohod uzavřených s třetími osobami. Co se týče účetních pravidel, jsou ustanovena pevně danými podmínkami od *Comité de Réglementation comptable* – Výboru pro účetnictví.

6.3. Další kontrolní mechanismy

Kontrolní správci obecně podléhají vícero kontrolním mechanismům.⁴¹ Tedy nejen tomu vykonávanému ministerstvem kultury. Autorský zákon i CPI kromě dohledu

---

⁴⁰ §103 odst. 9 Autorského zákona.

⁴¹ VIVANT, M.; BRUGIÈRE J.-M., *Droit d'auteur et droits voisins*, 2° édition, DALLOZ, 2013, ISBN 978-2-247-10382-9, str. 712.

ministerstva kultury uvádějí i následné kontroly. V této oblasti je úprava CPI v porovnání s Autorským zákonem poněkud širší.

Autorský zákon výslovně v § 103 odst. 10 uvádí, že dohled ministerstva se nedotýká činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.⁴² Dále se výslovně o externí kontrole nezmiňuje.

Naopak v CPI najdeme institutů poměrně více. Jedná zejména o jmenování minimálně jednoho komisaře účtů a jeho zástupce vybraného ze seznamu uvedeného v článku 225-219 *Code de commerce* – francouzského Obchodního zákoníku, kteří vykonávají své pravomoci v případech stanoveným zákonem. Na SPRD se tak mohou následně vztahovat ustanovení nejen *Code de commerce*, ale také ustanovení zákona č. 84-148 z 1. března 1984 týkající se prevence a smírného řešení obtíží společnosti.⁴³

Dalším velmi významným institutem ochrany je založení *Commission permanente de contrôle des sociétés de perception et de répartition des droits* – Stálé komise pro kontrolu SPRD (dále jen „**Kontrolní komise**“). Byla uvedena do CPI zákonem z 1. srpna 2000. Cílem bylo zejména posílit a dohlédnout na transparentnost SPRD prostřednictvím kontroly účtů a kontroly samotného řízení SPRD.⁴⁴

Komise je složena z pěti představitelů vrcholných francouzských institucí a jsou jmenováni dekretem na dobu pěti let. Kromě kontroly účetnictví a dokumentů, má Kontrolní komise přístup i k softwaru a databázi společnosti. Možné praktiky Kontrolní komise tedy umožňují sledování širokého spektra možností, kdy může dojít ke zneužití.⁴⁵ Zároveň se předpokládá součinnost vedení společnosti při poskytování informací, ale také součinnost účetního komisaře.⁴⁶ Velmi důležitým ustanovením je článek L. 321-13 odstavec 4. V něm zákon ukládá, že za neposkytnutí informací Kontrolní komisi, činění překážek, který by mohly bránit výkonu činnosti Kontrolní

---

⁴² Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³ Art. 321-4 CPI.

⁴⁴ VARNEROT, V. *Leçons de Droit de la propriété littéraire et artistique*, Ellipses, 2012, ISBN 978-2-7298-2, str. 266.

⁴⁵ BERTRAND, A., R., *Droit d'auteur*, Dalloz, 2010, ISBN 978-2-247-06987-3, str. 423S

⁴⁶ Art. 321-13 CPI.

komise, či podávání nepřesných informací je ukládán trest odnětí svobody v délce jednoho roku a pokuta ve výši 15 000 eur.

Komise svou práci začala vykonávat v roce 2001, kdy publikovala všechna nařízení nezbytná pro své fungování. Jejich činnost poté prezentuje ve svých výročních zprávách, které zahrnují jak výsledky kontroly a šetření, tak doporučení. Jsou předkládány Parlamentu, Vládě a Valným shromážděním SPRD. Zatím poslední zpráva Kontrolní komise pochází z května 2013.⁴⁷

Na závěr kapitoly o externí kontrole bych krátce zmínila ještě dva instituty působící na území Francie. Nejsou sice v CPI právně ukotveny, ale považuji za přínosné je zmínit. V říjnu roku 1953 začala vycházet Mezinárodní Revue Autorského práva – neboli RIDA⁴⁸. Toto tříměsíční periodikum obsahuje nejaktuálnější informace z oblasti autorského práva. Ať se jedná o judikaturu, doktrinní texty, nově přijaté dohody a také komentáře k současným problémům. I touto formou působí RIDA jako určitá kontrola fungování SPRD. Je určena jak pro širokou veřejnost, tak především pro právníky a společnosti ADAGP, SACD, Sacem, SCAM, SESAM.

Dalším subjektem kontroly je také Nejvyšší rada pro literární a autorské vlastnictví neboli CPLA.⁴⁹ Jedná se o nezávislý poradní orgán, který kromě poradenství ministři také slouží jako dozor nad výkonem a respektováním literárního a autorského vlastnictví.

7. INTERNÍ KONTROLA

V předešlé kapitole jsme si rozebrali externí kontrolu kolektivních správců, která se nachází v Autorském zákoně a CPI. Druhá rovina kontroly, tedy interní, vychází přímo ze středu samotných kolektivních správců. Neděje se tak pomocí dalších institucí či

---

⁴⁷ <http://www.ccomptes.fr/Nous-connaitre/Nos-missions/Commission-de-contrôle-des-SPRD> [přístup dne 25.10.2013].

⁴⁸ Revue internationale de droit d'auteur.

⁴⁹ <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Propriete-litteraire-et-artistique/Conseil-superieur-de-la-propriete-litteraire-et-artistique/Travaux-du-CSPLA> [přístup dne 25.10.2013].

institutů, ale kontrolu vykonávají sami členové kolektivních správců a nositelé práv prostřednictvím svých práv, která jim zákon přiznává. V prvé řadě se jedná o právo na informace.

7.1. Právo na informace

Informační povinnost správce se projevuje nejen „kontrolním“ vztahem správce-ministerstvo (viz podkapitola Následná kontrola ministerstvem kultury), ale také povinností správce vůči svým členům a dalším osobám.

Mezi ně patří podle českého práva potvrdit na písemný dotaz zastoupení daného nositele práv⁵⁰, umožnit dálkový přístup k jednotlivým způsobům užití předmětu ochrany či návrh výše odměn nebo způsobu jejího určení⁵¹. Zároveň je ale správce povinen vést rejstříky. Nejen nositelů práv smluvně zastupovaných a nositelů práv přihlášených v evidenci, ale také vede rejstřík samotných předmětů ochrany.⁵² Podmínkou vedení rejstříku je požadavek, že smí obsahovat pouze údaje nezbytné k výkonu. To platí i u informací vyžádaných v souvislosti s řádným výkonem správy.

Pro nositele práv je důležitá povinnost správce vést evidenci vybraných odměn a umožnit nositeli práv kontrolu správnosti. Evidenční povinnost se také týká příjmů z vydání bezdůvodného obohacení.⁵³

Podobné ustanovení najdeme také v CPI. Každý společník SPRD, podobně jako společníci klasické občanské společnosti, má právo na informace. Právo na informace bylo ve francouzské právní úpravě vždy sporným tématem.⁵⁴ Článek 39 zákona ze 3. července 1985 restriktivně vyjmenovával dokumenty, ohledně kterých mohli společníci žádat informace. Judikatura navíc toto právo také vykládala restriktivně a společníkům moc prostoru nedávala.⁵⁵ Z důvodu netransparentnosti byl zákonodárce

---

⁵⁰ § 100 odst. 1, písm. g Autorského zákona.

⁵¹ § 100 odst. 1, písm. s tamtéž.

⁵² § 100 odst. 1, písm. e,f, tamtéž.

⁵³ § 100 odst. 1, písm. k tamtéž.

⁵⁴ BERTRAND, A., R., Droit d'auteur, Dalloz, 2010, ISBN 978-2-247-06987-3, str. 420.

⁵⁵ CA Paris 1re ch. 20 févr. 1990 Adamic/Gallon, D. 190/6868, RIDA 1990, n° 145, str. 365.

donucen ke změně. Zákon z 1. srpna 2000 právo společníků na informace rozšířil a změna se projevila v článku L. 321-5 CPI.⁵⁶ Právo na komunikaci stanovené v Code civile v článku 1855 se aplikuje také na SPRD. Zároveň ale dodává, že společník nemůže obdržet informace o výši rozdělených poplatků o jiném společníkovi. Článek L. 321-5 CPI ale zároveň připouští možnost změny tohoto práva dekretem Státní rady.

Známý je případ kolektivního správce Adami, který s cílem obejít zákonnou povinnost změnil své stanovy, ve kterých uvedl, že dokumenty označené jako důvěrné nemohou být společníky probírány se třetími osobami pod podmínkou vyloučení.

Na základě ustanovení v nařizovací části CPI, konkrétně v článku R. 321-6-1 až R. 321-6-4, má člen SPRD právo se kdykoliv obrátit s žádostí o dokumenty týkající se pravidel vybírání poplatků, přerozdělování odměn. Dále může dva měsíce před konáním Valné hromady na místě nahlédnout do smluv, faktur a korespondence. V tu samou dobu může požadovat i další detailnější informace týkající se tabulek účasti v dalších částech organizační struktury, může žádat informace o výších poplatků vyplácených za rok. Je zde ale také osvobozující ustanovení pro společnost, kdy nemusí odpovídat na otázky opakující se a zneužívající.⁵⁷

7.2. Expertiza

Institutem, který se neobjevuje v české právní úpravě, je možnost společníků požadovat vypracování expertizy týkající se jedné nebo více činností řízení.⁵⁸ Může se tak stát například za situace, kdy se společníkům nezdají postupy v řízení společnosti, ať už se jedná o přerozdělení odměn apod. K ustanovení jednoho či více expertů je potřeba požadavku alespoň desetiny společníků. Zpráva expertů je poté předložena jak žadateli, tak státnímu zástupci, správní radě a komisaři účtů.⁵⁹ Zatím byl tento mechanismus využit pouze jedenkrát vzhledem ke složitému naplnění podmínek.

---

⁵⁶ CARON, Ch. , Droit d'auteur et droits voisins, 3e ÉDITION, LexisNexis, 2013, ISBN 978-2-7110-1720-1, str. 443-444.

⁵⁷ Art. R. 321-6-2 CPI.

⁵⁸ CARON, Ch. , Droit d'auteur et droits voisins, 3e ÉDITION, LexisNexis, 2013, ISBN 978-2-7110-1720-1, str. 444.

⁵⁹ Art. 321-6 CPI.

V případě, kdy je u SPRD základní kapitál nepodstatný, stává se, že společník, jehož repertoár tvoří velkou část spravovaného obsahu společnosti, poté velmi složitě shromažďuje desetinu společníků, aby mohl žádat provedení expertizy. U obchodní společnosti je tento postup mnohem snazší.

CPI obsahuje v porovnání s Autorským zákonem poměrně více kontrolních mechanismů. Kdybych ale právní úpravu této oblasti měla porovnat, Autorský zákon obsahuje sice méně možností kontroly, zato detailněji upravuje práva a povinnosti správce a nositelů práv a uživatelů práv. Naopak francouzská právní úprava není ve výčtu povinností práv tak explicitní, nicméně má z více stran ošetřenu možnou kontrolu. Ať už zmíněným ministerstvem, komisařem účtů, dožádáním expertizy či ustavením Stálé komise pro kontrolu SPRD.

8. PŘEDMĚT KOLEKTIVNÍ SPRÁVY

Než se dostaneme k samotnému dělení kolektivní správy, je třeba si ještě vymezit pár základních charakteristik. Vysvětlení pojmu a účelu jsem uvedla již ve druhé kapitole s názvem Kolektivní správa obecně.

Předmětem kolektivní správy mohou být pouze práva výkonného umělce k jeho uměleckému výkonu, práva výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu a právo výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu.

Jak česká, tak francouzská úprava rozlišuje tři režimy kolektivní správy. A to kolektivní správu práv povinně kolektivně spravovaných (*gestion collective obligatoire*), rozšířenou kolektivní správu práv (*gestion collective étendue*) a smluvní kolektivní správu práv (*gestion collective facultative*).

8.1. Práva povinně kolektivně spravovaná

Oproti mnoha pozitivním aspektům, kdy kolektivní správci chrání nositele práv, na druhou stranu kolektivní správa přináší mnoho rizik. Výsady autora ztrácí osobní charakter. Od toho okamžiku je nutno co možná nejvíce chránit „individuální práva

v prostředí velkoobchodu.⁶⁰ V této kategorii se dostáváme do situace, která je popisována v úvodu práce jako jeden z okamžiků, kdy je třeba nástupu kolektivní správy. Autor není schopen kontroly nad svým dílem a jeho správa se stává neefektivní. Kolektivní správce je tedy povinen ze zákona nositelova práva spravovat. Vzhledem ke skutečnosti, že kolektivní správa na našem i francouzském území je provozována na monopolním základě, směřuje tato povinnost také k ochraně hospodářské soutěže.⁶¹

8.1.1. Česká právní úprava

V § 96 v odst. 1 Autorský zákon obsahuje taxativní výčet práv, která mohou být spravována pouze kolektivním správcem. Aby došlo k uplatňování práv, postačí sjednání o užití a zaplacení odměny. Nevyžaduje se tedy získání licence k užití.⁶² Jedinou výjimkou v daném případě je sjednání licence u kabelových přenosů děl, o které se zmíním později.

Samotnou povinnou kolektivní správu můžeme dle Autorského zákona rozdělit do tří kategorií. Řadíme zde právo na odměnu⁶³, právo na přiměřenou odměnu⁶⁴ a právo na užití kabelovým přenosem⁶⁵.

Do první kategorie řadíme dle zákona *„užití uměleckého výkonu, zaznamenaného na zvukový záznam vydaný k obchodním účelům, vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání,“* dále *„užití zvukového záznamu, vydaného k obchodním účelům, vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání,“* ve třetím případě práva na odměnu za *„zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu na podkladě zvukového nebo zvukově obrazového záznamu nebo jiného záznamu přenesením jeho obsahu pomocí přístroje na*

---

⁶⁰ KARNELL, G., Droits individuels dans le cadre d'un commerce de gros: RIDA juill. 1993, str. 2.

⁶¹ TELEC, I.; TŮMA, P. Autorský zákon Komentář, 1. vydání, nakladatelství C.H.Beck, Praha, 2007, ISBN 978-80-7179-915-7, str. 799.

⁶² CHALOUPKOVÁ, H.; HOLÝ, P. Autorský zákon, Komentář, 4. vydání, nakladatelství C.H.Beck, 2001, ISBN 978-80-7179-586-5, str. 150.

⁶³ § 96 odst. 1 písm. a; 6. podle § 37 odst. 2, - uplatnění v souvislosti s využitím zákonné knihovní licence.

⁶⁴ § 96 odst. 1 písm. b tamtéž za pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla či výkonu výkonného umělce zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam.

⁶⁵ § 96 odst. 1 písm. c tamtéž.

nenahrany nosič.“ V této situaci dochází k vyplácení odměny nejen autorovi, ale také samotnému výrobcí zvukového či zvukově obrazového záznamu. Ve čtvrté kategorii náleží odměna také nakladateli, popřípadě zveřejniteli dosud nezveřejněného díla. Jedná se o odměnu „*za zhotovení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu fyzické osoby nebo pro vlastní vnitřní potřebu právnické osoby či podnikající fyzické osoby pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na papír nebo podobný podklad, a to i prostřednictvím třetí osoby.*“ Zvláštním případem je odměna za opětovný prodej originálu uměleckého díla, jelikož rozdělování odměn se neřídí klasicky podle pravidel při rozdělování odměn, ale výše odměny je stanovena v sazebníku odměn.⁶⁶ Posledním institutem spadajícím pod právo na odměnu je půjčování originálu nebo rozmnoženiny vydaného díla, který nachází uplatnění v souvislosti s využitím zákonné knihovní licence.

Mezi další z práv povinně kolektivně spravovaných zákon řadí právo na přiměřenou odměnu za pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla. V tomto odstavci zákonodárce nepočítal s nutností sjednání výše odměny, jelikož její výši označil jako přiměřenou.⁶⁷

Jak jsem již v úvodu kapitoly zmínila, právo na užití kabelovým přenosem v sobě obsahuje jednu výjimku. Zde totiž není předmětem povinné kolektivní správy pouze odměna, ale také licence samotná. Kolektivní správce tedy poskytuje i oprávnění k užití ochrany. Do této kategorie ale nespádají zaznamenané výkony výkonných umělců a záznamy vydané k obchodním účelům stejně tak jako právo vysílatele ke svému vlastnímu vysílání.⁶⁸

Nositelům práv, kteří jsou povinně zastoupeni kolektivním správcem, náleží ze zákona zastoupení při domáhání se nároku na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení. V této souvislosti příslušný kolektivní správce rozděluje a vyplácí odměny

---

⁶⁶ Příloha k Autorskému zákonu; Sazebník odměn při opětovném prodeji originálu díla uměleckého, v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a v souvislosti s půjčováním děl.

⁶⁷ CHALOUPKOVÁ, H.; HOLÝ, P. Autorský zákon, Komentář, 4. vydání, nakladatelství C.H.Beck, 2001, ISBN 978-80-7179-586-5, str. 151.

⁶⁸ CHALOUPKOVÁ, H.; HOLÝ, P. Autorský zákon, Komentář, 4. vydání, nakladatelství C.H.Beck, 2001, ISBN 978-80-7179-586-5, str. 151.

či příjmy z vydaného bezdůvodného obohacení, ovšem jen těm nositelům práv, kteří jsou u něj přihlášení v evidenci, nebo které spravuje na základě smlouvy. Kolektivní správce při rozúčtování odměn přihlíží jen k předmětům ochrany již zveřejněným.⁶⁹

8.1.2. Francouzská právní úprava

Podobně jako v české právní úpravě může zákonodárce donutit nositele práv, aby se podrobili kolektivní správě. Jedná se tak o vybočení ze základního principu volného přistoupení.⁷⁰ Jak již F. Siiriainen ve svém díle říká, veřejnoprávní charakter obsahuje nezbytně automatický přechod práv na spravující společnost, na rozdíl od souhlasu autora daného vydavateli přes vydání publikace.⁷¹ Ve francouzském právním systému se jedná o oblast zhotovování rozmnoženin autorských děl, právo na užití kabelovým přenosem a půjčování originálu z knihoven⁷², zde jde ale o zvláštní úpravu, ke které se dostanu později. Úprava povinné kolektivní správy je ovšem vymezena mimo knihu III CPI týkající se SPRD.

Jedna z možných interpretací kolektivní správy je také ta, že povinná kolektivní správa zde není proto, aby výlučná nositelova práva limitovala, ale aby pouze usnadnila jeho výkon.⁷³

Článek L. 122-10 CPI, který byl do CPI zařazen zákonem ze 3. ledna 1995, upravuje povinnou kolektivní správu zhotovováním rozmnoženin autorských děl. Den uveřejnění díla v sobě obsahuje postoupení práva na odsouhlasenou SPRD. Za tímto účelem může SPRD uzavřít dohodu s uživateli týkající se správy postoupeného práva, ovšem článek obsahuje i výhradu. V odstavci třetím téhož článku je dána podmínka, že

---

⁶⁹ § 96 odst. 2,3 Autorského zákona.

⁷⁰ VARNEROT, V. *Leçons de Droit de la propriété littéraire et artistique*, Ellipses, 2012, ISBN 978-2-7298-2, str. 271.

⁷¹ Siiriainen, F., *Le caractère exclusif du droit d'auteur à l'épreuve de la gestion collective*, thèse Nice, 1999, str. 421.

⁷² BERNAULT, C., CLAVIER, J.-P., *Dictionnaire de droit de la propriété intellectuelle*, Ellipses, 2008, ISBN: 978-2-7298-3965-9 str. 215.

⁷³ Tamtéž str. 215.

pro uzavření dohody za účelem prodeje, nájmu, uveřejnění a propagace je nutný souhlas autora nebo právního nástupce.⁷⁴

Další případ povinně kolektivně spravovaného práva se týká přenosu kabelem, simultánního, celistvého a bez změny vysílaného díla ze členského státu Evropského společenství.⁷⁵ Dle čl. L. 132-20-1 CPI musí být právo kabelového přenosu spravováno společností, kterou nositel práva zvolí. Je tedy na nositeli práva určit společnost, která bude jeho právo spravovat, a pokud je jeho výběr úředně ověřen, vybraná společnost nemůže odmítnout.⁷⁶

Půjčování knih v knihovnách se věnuje článek L. 133-2 CPI a platí pro něj obdobný systém jako pro knihovní licenci v Autorském zákoně. Článek byl do CPI vložen zákonem z 18. června 2003 a stanovuje, že poplatek za půjčení díla v knihovně přijímá společnost schválená. Ovšem článek R. 326-7 upřesňuje, že pokud si autor či vydavatel žádnou společnost nezvolí, je správa svěřena té, která shromažďuje největší počet děl. Tento počet je určen s ohledem na užití zainteresovaných profesních skupin. Vyhláškou ministerstva kultury ze dne 7. března 2005 byla určena společnost SOFIA.⁷⁷

Z oblasti legálních licencí se podobný režim uplatní také u odměn za soukromé rozmnoženiny, kde působí dva kolektivní správci, a to SORECOP a COPIE FRANCE.⁷⁸

8.2. Rozšířená kolektivní správa práv

Stejně jako česká, tak i francouzská právní úprava obsahuje institut rozšířené kolektivní správy. Podobně jako u povinné kolektivní správy je cílem chránit nositele práv a uživatelé dát jistotu, že vůči němu bude vznikat pouze nárok kolektivního

---

⁷⁴ LUCAS, H.-J., LUCAS-SCHLOETTER, A., *Traité de la propriété littéraire et artistique*, LexisNexis, 2012, ISBN 978-2-7110-1203-9, str. 729.

⁷⁵ VIVANT, M.; BRUGIÈRE J.-M., *Droit d'auteur et droits voisins*, 2° édition, DALLOZ, 2013, ISBN 978-2-247-10382-9, str. 703.

⁷⁶ LUCAS, H.-J., LUCAS-SCHLOETTER, A., *Traité de la propriété littéraire et artistique*, LexisNexis, 2012, ISBN 978-2-7110-1203-9, str. 729.

⁷⁷ SOFIA : Société française des intérêts des auteurs de l'écrit (1999) – Společnost chránící zájmy spisovatelů.

⁷⁸ COPIE FRANCE: Société pour la perception de la rémunération pour copie privée (a fusionné avec la société SORECOP en 2011) – Společnost přijímání odměn za soukromé kopie, v roce 2011 se sloučila se společností SORECOP).

správce. Zásadním rozdílem je fakt, že při rozšířené kolektivní správě⁷⁹ se dostanou pod ochranu správce i díla, o která nositel se správcem neuzavřel smlouvu. Postavení těchto nositelů se rovná postavení nositelů zastupovaných.

S výjimkou práva provozování televizního a rozhlasového vysílání, která musí být ze zákona povinně spravována, umožňuje režim rozšířené kolektivní správy nositeli práv kolektivní správu vyloučit. V České republice tak musí být učiněno dvěma jednostrannými právními úkony, a to jak vůči kolektivnímu správci, tak vůči uživateli.

Za jasný příklad, který ukazuje princip rozšířené kolektivní správy, uvedu francouzskou úpravu půjčování „indisponibilních knih 20. století“ v knihovnách.

Zákon z 1. března 2012 stanovil způsob originální kolektivní správy. Na rozdíl od třech předešlých způsobů povinné správy zmíněné v kategorii výše, tento typ není povinný. Jak vyplývá z principu rozšířené kolektivní správy, autor či editor může odmítnout kolektivní správu do šesti měsíců od okamžiku, kdy bylo dílo zařazeno na seznam vedený Národní knihovnou Francie. Navíc sám autor může i po uplynutí lhůty odmítnout kolektivní správu, pokud usoudí, že rozmnožování či další uveřejňování díla mohou poškodit autorovu čest a reputaci. Autor pak ale nemá právo na odškodnění.

8.3. Smluvní kolektivní správa práv

Jak povinná kolektivní správa, tak rozšířená kolektivní správa jsou stanoveny zákonem. To je jedním ze základních znaků odlišujících rozsah zastupování stanovený smlouvou. Vztah mezi nositelem práv a kolektivním správcem je založen na autonomii vůle nechat se ke kolektivní správě smluvně zavázat.

Vztah mezi nositelem práv a kolektivním správcem v České republice se uskutečňuje na základě komise, při které kolektivní správce jedná svým vlastním jménem na účet nositele.⁸⁰ Pokud smlouva obsahuje jiný smluvní typ, bude neplatná pro

---

⁷⁹ <http://www.creativecommons.cz/kolektivni-sprava/dilia/> [přístup dne 27. 10. 2013]

⁸⁰ TELEEC, I.; TŮMA, P. Autorský zákon Komentář, 1. vydání, nakladatelství C.H.Beck, Praha, 2007, ISBN 978-80-7179-915-7, str. 807.

rozpor se zákonem.⁸¹ Vzájemný vztah je tedy občanskoprávním, a nikoliv autorskoprávním.

Francouzská doktrína uvádí pojetí samotného vkladu a řeší dva možné úhly pohledu, jak se na „vklad“ společníka do SPRD dívat. Pro některé se jedná o mandát, k němuž doktrína přikládá původ jako „*apport en gérance*“ neboli vklad formou řízení. Další možnou modalitou je vnímání vkladu jako postoupení. Tedy „*apport du droit d'autorise ou d'interdire*“⁸² – vklad práva zmocnění nebo zákazu. Většinový názor, kterým by se výše uvedené termíny daly charakterizovat, je vztah fiduciární.⁸³ Autor tedy nechce přijít o svá práva, ale chce je pouze nechat spravovat.

CPI výslovně uvádí, že smlouvy uzavřené mezi nositeli práv a SPRD jsou smlouvami občanskoprávními.⁸⁴ Situace v SPRD jsou odlišné, co se týká přistoupení do nich. Pokud autor vstoupí do SPRD, zejména do Sacem/SDRM, dává SPRD svůj mandát, aby spravovala jeho práva. Děje se tak na základě „obecné smlouvy o zastupování“,⁸⁵ která je předložena jako žádost o přijetí nebo žádost o přistoupení k SPRD.⁸⁶ Francouzská judikatura stanovila také interpretační pravidla pro výklad smluv. Pokud smlouvy obsahují postoupení práv nositele vůči SPRD, obsah musí být vykládán k prospěchu autora.⁸⁷

Obecnou smlouvou o zastupování svěřuje autor nebo jeho právní nástupce správu svých děl, přijímání poplatků a právo hájit autora před soudem. Zejména poslední bod je důležitý, protože společně s přechodem práv ztrácí autor či výkonný umělec své právo soudně jednat na obranu svých majetkových práv kromě případu nečinnosti

---

⁸¹ § 39 Občanského zákoníku.

⁸² Com. 5 nov. 1985, RIDA 1986/3, str. 125.

⁸³ VIVANT, M.; BRUGIÈRE J.-M., *Droit d'auteur et droits voisins*, 2° édition, DALLOZ, 2013, ISBN 978-2-247-10382-9, str. 706.

⁸⁴ Art. L. 321-3 CPI.

⁸⁵ Art. 132-18 CPI.

⁸⁶ Schmidt, A., *Les Sociétés d'auteurs: Sacem, SACD et les contrats de représentation*, LGDJ, 1971, str. 352.

⁸⁷ TGI, Paris, 22 janv. 2008.

SPRD v souvislosti s hájením svěřených práv.⁸⁸ Stále je mu ovšem zachováno právo domáhat se soudní ochrany svých osobnostních práv.

Jak jsem ale zmínila, výše uvedená pravidla jsou běžnou praxí u většiny SPRD, ale samozřejmě existují výjimky, které jsou dány stanovami každé SPRD.

9. HROMADNÉ A KOLEKTIVNÍ SMLOUVY

V následující kapitole se dostanu k pilíři kolektivní správy, kterým jsou hromadné neboli kolektivní licenční smlouvy uzavírané mezi kolektivními správci a uživateli, popřípadě sdružením uživatelů. Jedná se o institut, který je v praxi velmi často využíván. Kolektivnímu správci dává možnost spravovat celý repertoár předmětu v jím určeném množství a počtu a uživatel za to obdrží paušální odměnu.

Právní základ nalezneme v české právní úpravě v § 100 odst. 1 písm. h), který ukládá kolektivnímu správci kontraktační povinnost.⁸⁹ Uzavřením daných smluv se pro uživatele poskytuje nejen oprávnění k výkonu práva, ale také výše a způsob placení odměn. V dané souvislosti je správce oprávněn také odměny vybírat, rozdělovat a vyplácet v souladu s rozúčtovacím řádem, který byl součástí žádosti o udělení oprávnění. Proto také musí mít zřízen rezervní fond.⁹⁰

Nejprve je ale třeba si rozlišit základní pojmy. Charakteristika pro obě právní úpravy je stejná. Mluví-li zákon o hromadnosti, vztahuje se k předmětům ochrany. Autor tedy nenabízí správci jedno či více konkrétně určených děl. Hromadnou smlouvu uděluje k užití k předmětu ochrany hromadně ke všem spravovaným předmětům. Za odměnu mu svěří všechna díla, která tvoří autorům tzv. repertoár.⁹¹ Kolektivnost je naopak chápána v souvislosti s kolektivem neboli sdružením uživatelů, se kterým

---

⁸⁸ CA Paris, 14e ch. B., 27 mars 2009, Eymeric c/Youtube.

⁸⁹ NS 5 Tdo 156/2005 Vyjádření Nejvyšší soudu ke kontraktační povinnosti stanovené zákonem a posouzení právního charakteru pojmu „diskotéka“ a jeho vliv na tarifní posouzení podle sazebníků kolektivních správců.

⁹⁰ § 100 odst. 1 písm l) Autorského zákona.

⁹¹ VIVANT, M.; BRUGIÈRE J.-M., Droit d'auteur et droits voisins, 2e édition, DALLOZ, 2013, ISBN 978-2-247-10382-9, str. 717.

uzavírá kolektivní správce smlouvu.⁹² Francouzská úprava také připouští jednání odborových svazů. V tom ale nejsou ujednání plně zavazující, jelikož se mohou zavázat jen k určitým bodům smlouvy. Správce uzavírá smlouvu s právnickou osobou. Pro oba typy smluv požadují zákony písemnou formu.

Jak jsem již v úvodu kapitoly zmínila, jedná se o povinnost kolektivního správce. Autorský zákon ale uvádí taxativní výčet liberačních důvodů, kdy je možno uzavření smlouvy odmítnout. Jedná se o případy, kdy by uzavření smlouvy bylo v rozporu s oprávněnými společnými zájmy nositelů práv, či kdy by se jednalo o předmět ochrany jednotlivě určený a uzavření smlouvy by bylo též v rozporu s oprávněnými zájmy nositele práv.⁹³ V případě kolektivní smlouvy se jedná o situaci, kdy právnická osoba sdružuje zanedbatelný počet uživatelů a po kolektivním správci nelze uzavření smlouvy spravedlivě požadovat.⁹⁴ Rámec ochrany stanovený zákonem omezuje kolektivního správce v ukládání omezení, která daný rámec přesahují.⁹⁵ Kromě povinností mu náleží také právo zákazu užití předmětu ochrany. Využít se může tehdy, když se uživatel nachází v prodlení se zaplacením odměny, a to i po uplynutí třicetidenní lhůty.⁹⁶

Ustanovení Autorského zákona týkající se hromadných a kolektivních smluv uvádí v § 101 odst. 11 povinné zastoupení kolektivních správců. Dochází k němu za situace, kdy jeden a tentýž předmět práva je spravován více než dvěma kolektivními správci. Uživatel má právo požadovat, aby smlouva byla uzavřena společným zástupcem kolektivních správců, a osvobozuje tak uživatele od vícečetného uzavírání smluv k témuž předmětu ochrany.⁹⁷ Na výše zmíněné ustanovení měla vliv novela zákona č. 156/2013. Zatímco dle původního znění, které opravňovalo uživatele, aby požadoval po kolektivních správcích pověření společného zástupce, novela uživatele opravňuje

---

⁹² KŘÍŽ, J. a kol. Autorský zákon, Komentář a předpisy související, 2. aktualizované vydání, nakladatelství Linde Praha a.s., 2005, ISBN 80-7201-546-X, str. 259.

⁹³ §101 odst. 3 Autorského zákona.

⁹⁴ §101 odst. 4 tamtéž.

⁹⁵ § 101 odst. 2 tamtéž.

⁹⁶ NS 4 Tz 124/2004; možnost zákazu užití předmětu ochrany platí pouze za předpokladu, kdy byla mezi správcem a uživatelem uzavřena platná licenční smlouva.

⁹⁷ CHALOUPKOVÁ, H.; HOLÝ, P. Autorský zákon, Komentář, 4. vydání, nakladatelství C.H.Beck, 2001, ISBN 978-80-7179-586-5, str. 167.

k tomu, aby písemně požádal kteréhokoliv z příslušných správců, a ten je poté povinen neprodleně vyzoomět všechny kolektivní správce, kterých se předmět práva týká. Novela tak rozšiřuje výčet tzv. liberačních důvodů, kdy za výše zmíněné situace kolektivní správce nemůže zakázat užití autorských děl a jiných předmětů ochrany, ani domáhat se nároku na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení.

Pro usnadnění sjednávání kolektivních smluv uvádí autorský zákon v § 102 možnost ustanovení zprostředkovatele. Zároveň slouží jako prevence pro možné zneužití výsadního postavení kolektivního správce. Využití zprostředkovatele není povinností, ale právem, a z toho důvodu nikdy není zahajováno ex officio⁹⁸. Dle zákona pouze na základě písemného návrhu předloženého jednou ze smluvních stran. Funkce zprostředkovatele je funkcí úplatnou, a pokud nedojde ke vzájemné shodě mezi zprostředkovatelem a stranami smlouvy, činí jeho odměna dvojnásobek minimální mzdy.⁹⁹

Poukázala bych ještě na zvláštní režim uznání návrhu zprostředkovatele. Ten je přijat, pokud do třiceti dnů od předložení nepodala žádná ze stran námitky.

V současné době není institut mediátora příliš využíván, o čemž svědčí i nízký počet jmenovaných osob. Veřejně přístupný seznam ministerstva kultury uvádí pouze tři zprostředkovatele.¹⁰⁰

I ve francouzské úpravě, která základnímu vymezení hromadných smluv věnuje články L. 132-18 až L. 132-22, nalezneme ustanovení o mediátorech.¹⁰¹ Dekretem Státní rady jsou poté upraveny podmínky aplikace daného ustanovení a také jmenování samotných mediátorů.

---

⁹⁸ TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon Komentář, 1. vydání, nakladatelství C.H.Beck, Praha, 2007, ISBN 978-80-7179-915-7, str. 833.

⁹⁹ §2 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 303/1995 Sb., o minimální mzdě.

¹⁰⁰ Jedná se o Milana Kopeckého, JUDr. Zdeňku Hůlovou, JUDr. Tomáše Dobřichovského, Ph.D.; <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=361> [přístup dne 28. 10. 2013].

¹⁰¹ L. 132-20-2 CPI.

10. PRAVIDLA PRO VÝBĚR VÝNOSŮ A PŘEROZDĚLOVÁNÍ

ODMĚN

Jak jsem se již v předešlé kapitole zmínila, vybrané autorské odměny jsou přerozdělovány na základě tzv. rozúčtovacího řádu, který je povinnou součástí žádosti o udělení oprávnění. Ten obsahuje jak způsob rozdělování, tak pravidla pro výplatu. Výběr výnosů a následné přerozdělení je tedy v zásadě na každém kolektivním správci¹⁰², který je limitován mezemi zákona. Výčet povinností obsahuje zejména § 100 Autorského zákona. Ke svému výkonu musí správce přistupovat s péčí řádného hospodáře, odborně a v rozsahu uvedeného oprávnění. Klíč k přerozdělení také záleží na charakteru zmocnění.¹⁰³ Postup při rozdělování nesmí být svévolný a nesmí zohledňovat podporu významnějších děl a výkonů.¹⁰⁴

Jedná se de facto o závěrečnou fázi procesu zhodnocování majetkových práv nositele. Rozúčtování může mít vícero forem. Ať už se jedná o rozúčtování adresné, kdy konkrétní výnos je přiřazen ke konkrétnímu předmětu ochrany.¹⁰⁵ Daný způsob se v praxi příliš nevyužívá v oblasti hromadných a kolektivních smluv. Pravým opakem výše uvedeného způsobu je tzv. neadresné rozúčtování, kdy pro jednotlivé předměty ochrany je stanoveno bodové ohodnocení.¹⁰⁶ Samozřejmě platí, že čím je předmět ochrany více specifikován, tím je rozúčtování přesnější.¹⁰⁷

Stejně tak i ve francouzském systému je stanovování rozúčtovacích řádů na jednotlivých kolektivních správcích. Nejběžnějšími je poměrná odměna z příjmů za provozování nebo paušální odměna, která je tvořena procentem z obrátu uživatele. Výše jednotlivých tax je projevem smluvní volnosti a není zde žádný autoritativní orgán, který by posuzoval výši jednotlivých tarifů, jako je tomu například v Kanadě.

---

¹⁰² § 100 odst. 1, písm. j) Autorského zákona.

¹⁰³ VARNEROT, V. Leçons de Droit de la propriété littéraire et artistique, Ellipses, 2012, ISBN 978-2-7298-2, str. 270.

¹⁰⁴ § 98 odst. 3 písm. c Autorského zákona.

¹⁰⁵ <http://www.dilia.cz/autori> [přístup dne 28. 10. 2013].

¹⁰⁶ TELEČEK, I.; TŮMA, P. Autorský zákon Komentář, 1. vydání, nakladatelství C.H.Beck, Praha, 2007, ISBN 978-80-7179-915-7, str. 801.

¹⁰⁷ VARNEROT, V. Leçons de Droit de la propriété littéraire et artistique, Ellipses, 2012, ISBN 978-2-7298-2, str. 271.

Někdy ovšem může odměna z provozování podléhat redukcím. Například z článku L. 132-21 odst. 2 CPI vyplývá, že pokud obec nebo vzdělávací organizace pořádá slavnost nebo zasedání týkající se jejich předmětu činnosti a jsou schváleny správním orgánem, musí jim být přiznána úleva na poplatcích.

V podobném duchu se nese také článek L. 321-8, kdy stanovy společnosti musí pamatovat na situaci, ve které podléhají redukcí odměn také události v obecném zájmu bez placeného vstupného. Konkrétně se jedná o práva na odměnu autora, výkonných umělců a výrobce zvukový záznamů. Cílem nemá být chápání daného ustanovení jako diskriminačního, ale zakládajícího se na objektivních uváženích.¹⁰⁸

Ráda bych ještě zmínila pravidlo tzv. upotřebení deseti procent. Povinnost SPRD podporovat veřejný zájem nemusí být stanovena pouze zákonem. Úprava může být rovněž obsažena ve stanovách, nebo se k ní může nositel práva zavázat dobrovolně.¹⁰⁹

Po druhé světové válce rozdílné společnosti, ale především SACEM, zřídily fondy sloužící k financování kulturních aktivit. Tyto fondy byly plněny především z odpočtů přijatých odměn. Užíváním se postupně, ale v zásadě velmi rychle, nastavilo pravidlo, které stanovilo maximum ve výši deseti procent. Zpráva uveřejněná Světovou organizací duševního vlastnictví připustila užívání výše zmíněného principu se dvěma podmínkami. Aby byl dán souhlas nositele práva a aby byla respektována hranice deseti procent.

Co se týče samotného přerozdělování přijatého finančního obnosu od uživatelů, některé sumy nejsou nositelům práva či jeho právním nástupcům přerozděleny. Jsou označovány jako sumy „nerozdělitelné“¹¹⁰ a jsou obsaženy v článku L. 321-9 CPI. Svým obsahem se liší od obecné úpravy autorskoprávní a v této části se s úpravou v České republice nepotkává.

Tento článek je poměrně obsáhlý, ale jeho obsah můžeme rozdělit na dvě skupiny. Na sumy, které plynou z odměn za soukromou rozmnoženinu v prvním případě.

---

¹⁰⁸ Civ. 1er, 17 sept. 2003, CCE 2003, comm. str. 104, note Caron.

¹⁰⁹ VIVANT, M.; BRUGIÈRE J.-M., *Droit d'auteur et droits voisins*, 2° édition, DALLOZ, 2013, ISBN 978-2-247-10382-9, str. 721.

¹¹⁰ Latreille A., *La notion de sommes irrépartissables*, Légipresse 1999, III, str. 97.

Cílem je vybírání odměn za účelem financování směřující k tvorbě, šíření živé produkce a vzdělávání výkonných umělců. Postihuje tak 25 % odměn za soukromé rozmnoženiny. Bývalý senátor Michel Charasse v roce 2001 sám označil celý systém upotřebením na základě výše zmíněného článku za špatný. Ve zkratce řečeno, hlavní problém tkví v transparentnosti a v absenci konkrétnosti ustanovení týkajících se konkrétních cílů. Obsah fondů často skončil jako náklady k fungování SPRD (k čemuž určeny nejsou), či v naprosto jiné sféře. Neexistuje zde transparentní kontrola týkající se využití prostředků z daného fondu.¹¹¹

Následovala „výměna“ dekretů jak ze strany ministerstva, tak ze strany Komise, která se snažila o restriktivní výklad pojmu *aide à création* neboli pomoc při vytváření, a snažila se vše zúžit na finanční pomoc pouze při vytváření děl. Ministerstvo nakonec svým dekretem ze 6. září 2001 výklad rozšířilo.¹¹² Kontrolní komise i ve své zprávě v roce 2006 nadále kritizovala pravidla přidělování.¹¹³ Tento postoj trvá doposud a je podporován názory z řad odborníků, kteří by zpřesnění uvítali.

Druhou kategorií tzv. nerozdělitelných sum jsou částky, které se nerozdělitelnými stávají buď z důvodu faktických, či právních. Mezi faktické důvody patří například skutečnost, kdy autoři či jejich právní nástupci jsou neznámí nebo je nelze najít a společnosti nejsou povinny, aby příliš podrobně prozkoumávaly původ tvůrce. V souvislosti s danou situací zákon z 1. března 2012 zavedl definici tzv. osiřelého díla obsaženou v článku L. 113-10.¹¹⁴ Jen zmíním, že ustanovení osiřelého díla bude obsahovat i novela Autorského zákona účinná ke dni 1. 11. 2013 v oddíle sedmém, § 27 a.

Článek L. 321-9 stanovuje také několik dalších hypotéz. Promlčené právo na

---

¹¹¹ JOSénat 21 mai 2001 str. 2588.

¹¹² Obsah dekretu: „*Pomocí při tvorbě* zmíněné v článku L. 321-9 se rozumí pomoc při výtvoře díla, jeho provedení a prvním zveřejnění nebo zaznamenání na zvukový nebo zvukově obrazový záznam. *Pomoc při šíření* se vztahuje k provedení živé projekce a směřují k účelům zajišťujících šíření děl a vybavení pro živou produkci, a *vzděláváním umělců* se rozumí pomoci při vzdělání autorů a výkonných umělců.

¹¹³ Zpráva Kontrolní komise z roku 2006.

¹¹⁴ Jedná se o dílo chráněné a uveřejněné, jehož nositel práv nemůže být identifikován nebo nalezen přes všechna důkladná, potvrzená a vážná prošetřování .

odměnu, odměny z děl, které začaly spadat do veřejné sféry a další. Může se zdát poněkud zvláštním, že tato forma určité odúmrtní připadá právě spravujícím společností. Jak F. Siirainen zdůraznil, obecně se jedná o stát, který začne spravovat majetek bez pána.¹¹⁵

Společnosti jsou ovšem limitovány v užití těchto prostředků. Jejich užití podléhá dvou třetinovému odsouhlasení Valného shromáždění a podléhá kontrole ministerstva kultury.

Obecně netřeba rozvádět, že pro uvedení hry v divadle bude snazší vybrat autorskou odměnu než při uvedení nového hitu světoznámého zpěváka. Podle masivního šíření provozovateli kolektivní správci také vytvářejí metody výpočtu. Přicházejí v úvahu jak výpočet pomoci programů, kódování děl na internetu, průzkumy¹¹⁶, výpočty pravděpodobnosti, klasifikace...

V souvislosti s přerozdělováním odměn je nutno připomenout nevýdělečnost funkce kolektivních správců, kteří mají právo požadovat pouze náhradu účelně vynaložených nákladů. Tyto náhrady jsou vyděleny a zpravidla se pohybují v České republice okolo 10–20 %.¹¹⁷ Ve Francii okolo 20 %.¹¹⁸

Zákon¹¹⁹ stanovuje fixní pravidla při výkonu povinně kolektivně spravovaných práv. Dané ustanovení je důsledkem obtížnosti zjištění a konkrétního určení užití předmětu ochrany. Fixní výše vybírané odměny je stanovena v příloze¹²⁰ Autorského zákona a ve vyhlášce č. 488/2006, kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn.

---

¹¹⁵ Siirainen, F., J.-cl. PLA, fasc. 1552.

¹¹⁶ Stává se stále častějším, že SPRD využívají možnosti průzkumů, SACEM má například pravidelného poskytovatele těchto služeb.

¹¹⁷ Výroční zprávy jednotlivých kolektivních správců.

¹¹⁸ Dle zprávy Kontrolní komise pro SPRD z roku 2013.

¹¹⁹ § 104 Autorského zákona.

¹²⁰ Sazebník odměn při opětovném prodeji originálu díla uměleckého, v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a v souvislosti s půjčováním děl.

Jedná se tedy o dodatkové odměny za rozmnožování vztahující se ke zvukovým a zvukově obrazovým záznamům, dále reprografickým záznamům a neposlední řadě odměny v souvislosti s veřejnou půjčovatelskou licencí dle § 37 odst. 2.

11. ROZBOR JEDNOTLIVÝCH KOLEKTIVNÍCH SPRÁVCŮ

Ministerstvo kultury ze své pravomoci doposud registrovalo šest občanských sdružení vykonávajících kolektivní správu na území České republiky. Na území Francie se jedná o dvacet šest SPRD. Do roku 2011 jich bylo o jednu více. V daném roce se COPIE FRANCE sloučila se společností SORECOP. Vzhledem k mnohosti SPRD na území Francie nebudu detailně rozebírat všechny SPRD, ale zastavím se u těch nejdůležitějších. Kompletní výčet francouzských SPRD spolu s rokem vzniku poté uvedu v seznamu zkratk na konci práce včetně vlastního překladu do českého jazyka.

11.1. Kolektivní správci působící na území České republiky

11.1.1. OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním

Nestarším občanským sdružením v České republice je Ochranný svaz pro práva k dílům hudebním (dále jen „OSA“), který byl založen samotnými autory v roce 1919. Dříve, od roku 1915, působila na českém území rakouská AKM.¹²¹

OSA v současné době zastupuje více než pět tisíc autorů, textařů, hudebních skladatelů a dědiců autorských práv. Jejím prostřednictvím lze získat souhlas k provozování většiny hudebních děl. Jedná se o práva k hudebním dílům, ale také ke zhudebněným textům. Na základě recipročních smluv týkajících se ochrany autorských práv při veřejném provozování a správy práv k mechanickému zaznamenávání a reprodukci hudebních děl zastupuje OSA téměř milion zahraničních autorů.¹²² Jejich partnerskou organizací na území Francie je SACEM.

---

¹²¹ *Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger.*

¹²² ŠULC, P., BARTOŠ, A., *Autorské právo v otázkách a odpovědích*, nakladatelství Pierot, 2012, ISBN 978-80-7353-223-9, str. 49.

Mimo základní činnost OSA, kterou je výběr a výplata odměn autorům či dědicům, dále také hudebním nakladatelům, je i samotné udělování souhlasu užívat hudební díla. Odměny nositelům vyplácí OSA čtyřikrát ročně.

OSA je členem třech mezinárodních organizací zabývajících se ochranou autorských práv: BIEM, CISAC, GESAC a v roce 2010 spustil projekt Partnerství. Mezi další aktivity patří také spolupráce s Českým centrem v Paříži umožňující výměnné studijní pobyty pro autory. Autor musí zkomponovat skladbu v průběhu pobytu a uvést ji na oficiálním večeru.¹²³

Na samotný závěr týkající se popisu OSA bych zmínila jeho velký úspěch za poslední dobu. Jedná se o zavedení multimediální platformy Google Play a Česká republika je jednou ze sedmi zemí, ve kterých Google startuje plnohodnotnou službu. Na licenčních podmínkách s českou pobočkou Google spolupracoval právě Roman Strejček, předseda představenstva OSA, a jak sám řekl, OSA zatím jako jediný kolektivní správce ve střední a východní Evropě dosáhl dohody na licenčních podmínkách. Dochází tedy k přechodu teritoriálního způsobu licencování na licencování hudby na internetu.¹²⁴

11.1.2. DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura

DILIA je druhým nejstarším kolektivním správcem působícím na českém území od roku 1949. Mimo výkon kolektivní správy vykonává také činnost agenturní, což obsahuje zprostředkování a uzavírání licenčních smluv na užití děl českých i zahraničních autorů.

Samotná správa tak kromě klasického zastupování spočívá v uzavírání hromadných smluv s provozovateli kabelových televizí, s televizními a rozhlasovými stanicemi, dovozci a výrobci kopírovacích zařízení a s provozovateli kopírovacích služeb.¹²⁵

Za velký úspěch poslední doby považují jen pár dní staré ujednání mezi DILÍ a partnerskou slovenskou agenturou LITA¹²⁶ týkající se autorů českého dabingu

---

¹²³ <http://www.osa.cz/hlavn%C3%AD-menu/kdo-jsme/o-n%C3%A1s.aspx> [přístup dne 28. 10. 2013].

¹²⁴ Roman Strejček, Tisková zpráva OSA ze dne 1. října 2013.

¹²⁵ <http://www.dilia.cz/index.php/o-nas> [přístup dne 9. 11. 2013].

zahraničních děl odvysílaných na Slovensku. Fakticky to znamená, že pokud se bude jednat o překlad či úpravu dialogů a režijní úpravu dialogu pro účely dabingu, bude plynout daným autorům za podmínek vymezených výše odměna. Ujednání umožní nahlásit vysílání i zpětně za roky 2012 a 2013 a pro usnadnění evidence děl DILIA zpřístupnila za tímto účelem webový portál. Dle mého názoru je to důležitý vstřícný krok k dabingové tvorbě, která jako řemeslo je v poslední době opomíjena a měla by jí být věnována větší pozornost.

11.1.3. INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů o.s.

INTERGRAM vykonává od roku 1990 správu práv výše uvedených subjektů jako jediný v České republice. Základní rozdíl mezi INTERGRAMEM a OSOU spočívá v nositelích práv. Každý zastupuje jiný okruh. Co se týče oblasti kolektivní správy, tak pokrývá oblast jak práv povinně kolektivně spravovaných, tak oblast tzv. veřejných produkcí. Navíc dne 14. prosince 2010 s účinností od 1. ledna 2011 byla uzavřena mezi INTERGRAMEM a správcem OAZA smlouva o pověření zastupováním při výkonu kolektivně spravovaného práva na provozování rozhlasového či televizního vysílání.¹²⁷

Na závěr se krátce zmíním o sporu, který se v relativně nedávné době rozhořel mezi INTERGRAMEM a podnikatelskými subjekty. Ty byly nuceny platit za autorádia ve služebních vozech. Ministerstvo kultury se ve svém stanovisku neztotožnilo s postojem INTERGRAMU s ohledem na skutečnost, že se nejedná o veřejné sdělování.¹²⁸ INTERGRAM ustoupil a vrátil vybrané odměny. Ovšem jak sám podotkl, do doby, než by české či evropské soudy rozhodly ve prospěch nositelů práv.¹²⁹

---

¹²⁶ Slovenská literárna agentúra.

¹²⁷ <http://www.intergram.cz/cs/koho-zastupujeme/> [přístup dne 9. 11. 2013].

¹²⁸ <http://www.ahrcr.cz/legislativa/pravni-nazor-na-poplatky-intergramu-za-autoradia-kveten-2013> [přístup dne 9. 11. 2013].

¹²⁹ <http://www.podnikatel.cz/clanky/stovkam-podnikatelu-vrati-intergram-zaplacene-autorske-poplatky/> [přístup dne 9. 11. 2013].

11.1.4. GESTOR – Ochranný svaz autorský

Kolektivní správce GESTOR existuje na území České republiky od roku 1997. Jeho hlavní činností je správa odměn při opětovném prodeji originálu díla uměleckého dle § 24 Autorského zákona.

Důležité je zmínit, že právo na odměnu vzniká, pokud se dílo, které prodávající nabyt od autora, prodá za kupní cenu nejméně 1 500 eur a jestliže se jako prodávající, kupující nebo zprostředkovatel účastní provozovatel galerie, dražebník nebo jiná osoba, která obchoduje s uměleckými díly.¹³⁰ V případě GESTORU se jedná pouze o povinnou kolektivní správu, a členství v něm je tedy na principu evidence. Stejně jako u ostatních kolektivních správců má i GESTOR uzavřenu řadu recipročních smluv, a zastupuje tak nejen všechny české umělce, ale i zahraniční. Partnerskou organizací na území Francie je pro GESTOR ADAGP, o které se zmíním v následující kapitole.¹³¹

11.1.5. OOA – S, o.s. Ochranná organizace autorská – sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl

Je jediným kolektivním správcem, který má oprávnění ke správě autorských děl v oblasti architektury a výtvarné složky audiovizuálních děl. Oprávnění k činnosti mu bylo uděleno v roce 1999.

Jedná se o zastupování autorů děl výtvarných (tj. malířských, grafických, sochařských, fotografických a děl vyjádřených postupem obdobným fotografii), dále děl architektonických včetně urbanistických. V neposlední řadě zastupuje autory obrazové složky audiovizuálních děl, mezi které řadíme kameramany, architekty, scénografy a ostatní výtvarníky.¹³²

11.1.6. OAZA – Ochranná asociace Zvukařů – Autorů, o.s.

Nejmladší kolektivní správce na území České republiky obdržel oprávnění až v roce 2006 a byla mu svěřena správa práv zvukařů – tj. mistrů zvuku. V režimu povinné kolektivní správy vybírá odměny z tzv. nenahraných – prázdných nosičů a z prodeje či

---

¹³⁰ § 24 odst. 1 Autorského zákona.

¹³¹ <http://www.gestor.cz/cs/zakladni-informace-1/> [přístup dne 9. 11. 2013].

¹³² <http://www.mkcr.cz/cz/autorske-pravo/caste-dotazy-508/> [přístup dne 10.11.2013]

dovozu audiovizuální techniky, dále odměny z (video)půjčování a užití děl při kabelovém přenosu a za užití děl v pohostinstvích, restauracích, hotelech a podobně.¹³³

11.2. Kolektivní správci působící na území Francie

11.2.1. SACEM - Společnost skladatelů a hudebních vydavatelů

Začnu s největším kolektivním správcem na území Francie. SACEM se obsahem činnosti příliš neliší od OSY, ale její část trhu, který pokrývá, je nesrovnatelně vyšší. Vznikla v roce 1851 a jejím cílem je tedy přijímat a rozdělovat poplatky z „veřejného provozování“ děl skladatelů, vydavatelů.

Jen pro představu, SACEM v roce 2006 vybrala téměř 755 milionů eur, což činilo 60 % ze součtu všech vybraných poplatků a už v roce 1997/1998 zaměstnávala 1 490 osob, takže na jednoho zaměstnance připadalo osm až devět skladatelů. Podle poslední výroční zprávy Kontrolní komise z března tohoto roku má SACEM 137 000 členů a na poplatcích vybrala 819 milionů eur.

11.2.2. SDRM – Společnost pro správu mechanického rozmnožování

SDRM má v podstatě unikátní strukturu. Sídlí na stejné adrese jako SACEM a kromě SACEM jsou jejími společníky také SACD, la SCAM/SGDL a Asociace vydavatelů pro mechanické rozmnožování.¹³⁴ Byla založena v roce 1935 a jejím účelem je správa právě mechanických rozmnoženin autorů, skladatelů a vydavatelů hudebních děl.¹³⁵

11.2.3. SACD – Společnost divadelních autorů a skladatelů

Jak jsem již v historickém přehledu uvedla, SACD založil v roce 1777 dramatik Beaumarchais a v současné době je nejstarším působícím kolektivním správcem.

---

¹³³ <http://www.oaza.eu/pro-autory/co-je-kolektivni-sprava.html> [přístup dne 10.11.2013]

¹³⁴ AEEDRM – Association des éditeurs pour l'exploitation des droits de reproduction mécanique.

¹³⁵ http://www.sdrm.fr/la_sdrm/historique_fs.htm [přístup dne 10. 11. 2013].

Jeho činnost se zaměřuje pouze na správu práv adaptací a veřejného uveřejňování dramatických děl, kterými jsou tzv. „živé produkce“ (tj. divadelní díla, choreografie, drama-muzikálová díla, pantomima a podobně.) Další oblastí je sféra audiovizuální, do které spadá právě přenos živých produkcí, psaných děl pro televizi a kino. Také dvě třetiny z jejich příjmů pochází z televize, zbylá necelá třetina z divadelních poplatků.¹³⁶ V současné době SACD sdružuje 22 000 členů.

11.2.4. SCAM – Občanská společnost multimediálních autorů

Tato společnost vznikla v roce 1981, aby převzala kolektivní správu členů SGDL. Spravuje práva autorů literárních děl a dokumentárních děl, která nespadá pod SACD či SACEM. Konkrétně se jedná o díla dokumentárního charakteru (ať už se jedná o dokument, výrobu, reportáže, rozhovory a další), či díla literární, žurnalistická, vědecká. Spadají sem i „fixní“ fotografie, ilustrace, malby. Podle posledního šetření tvoří 90 % příjmů právě odměny z audiovizuálních děl. Jen pro informaci, v roce 2011 sdružovala na 30 000 členů.

11.2.5. ADAGP – Společnost sdružující autory grafických a plastických děl

Jak jsem již výše psala, partnerem na francouzské straně pro GESTOR je právě ADAGP. Byla založena přesně před 60 lety a v roce 1996 se stala jediným správcem v oblasti spravující díla grafická a plastická. V roce 1996 společnost SPADEM byla předmětem soudní likvidace, a ADAGP tak zůstal jediným správcem v dané oblasti. Díky více než padesáti partnerským společnostem po celém světě zastupuje přes 110 000 autorů v oblasti malířství, sochařství, fotografie, architektury, designu, street artu atd.¹³⁷

---

¹³⁶ BERNAULT, C., CLAVIER, J.-P., Dictionnaire de droit de la propriété intellectuelle, Ellipses, 2008, ISBN: 978-2-7298-3965-9, str. 417.

¹³⁷ <http://www.adagp.fr/fr/adagp/presentation> [přístup dne 10. 11. 2013].

11.2.6. ADAMI – Společnost pro správu práv umělců a hudebních interpretů

Přes více než 50 let přijímá a přerozděluje ADAMI odměny více než 100 000 umělců. Kromě správcovské povinnosti podporuje také mladé umělce v hledání zaměstnání a hájí zájmy výkonných umělců jak na poli národním, tak mezinárodním¹³⁸, ovšem s Českou republikou nemá uzavřenu žádnou reciproční smlouvu. Jen pro informaci, téměř 94 % odměn plyne ze zastupování na základě legálních licencí a v roce 2012 činily příjmy ADAMI téměř 64,5 milionu eur.¹³⁹

11.2.7. SOFIA – Francouzská společnost hájící zájmy spisovatelů

SOFIA je jedním z těch nejmladších kolektivních správců. Byla založena až v roce 1999 na popud SGDL a je zaměřena velice úzce – pouze na doménu knihy. Je také jedinou společností, které bylo uděleno oprávnění spravovat režim odměn z knižních výpůjček, jak jsem také zmínila v kapitole práv povinně kolektivně spravovaných. V současné době sdružuje na sedm tisíc autorů a tři sta vydavatelů, kteří reprezentují 85 % vybraných odměn.¹⁴⁰

Mezi celkem dvaceti šesti kolektivními správci existuje mnoho společností, které jsou jen tzv. zprostředkovateli. A to v tom smyslu, že vybrané poplatky nejsou přerozděleny přímo nositelům práv, ale jiným SPRD, které je pak už finálně rozdělí.¹⁴¹ Mezi nimi můžeme zmínit například COPIE FRANCE, která spojuje ADAMI, SPEDIDAM, PROCIREP, SCPA, SDRM.¹⁴²

---

¹³⁸ TAFFOREAU, P., *Pratique de la propriété littéraire et artistique* 1ere édition, Lexis Nexis, 2012, ISBN 978-2-7110-1606-8, str. 59.

¹³⁹ http://www.adami.fr/fileadmin/user_upload/pdf___docs/05_Connaitre/Bilan/2013/ADAMI_RA_2012_BD_ok.pdf [přístup dne 10. 11. 2013].

¹⁴⁰ <http://www.la-sofia.org/sofia/tout-sur-sofia.jsp?from=sofia&cache=offonce> [přístup dne 10. 11. 2013].

¹⁴¹ BERTRAND, A., R., *Droit d'auteur*, Dalloz, 2010, ISBN 978-2-247-06987-3, str. 417.

¹⁴² <http://www.copiefrance.fr/cms/site/cf-fr/op/edit/homecf-fr/copiefrance/societes-membres> [přístup dne 10. 11. 2013].

Stejně jako čeští kolektivní správci mají SPRD uzavřeno mnoho recipročních smluv, na základě kterých pokrývají široké spektrum zahraničního trhu. Některé z nich také tvoří mezinárodní uskupení, která jsou zastoupena před Světovou organizací duševního vlastnictví, jejichž častou úlohou je například stanovování obecných pravidel v oblasti duševního vlastnictví. Patří k nim například již dříve zmiňované CISAC či BIEM.

12. ZÁVĚR

Při vypracovávání diplomové práce jsem si uvědomila, do jak širokého spektra kolektivní správa zasahuje a kolik otázek z ní vyplývá. O to více jsem při vypracování zpětně ocenila volbu právní komparace, která mi umožnila si na některé otázky odpovědět a poznat, jak systém funguje v jiném právním řádu. Z toho důvodu jsem byla ráda za výběr Francie, jelikož vzhledem k faktu, že zde má jak autorské právo, tak kolektivní správa své kořeny, je systém jedním z nejstarších a nejpropracovanějších.

Z dosavadních poznatků a výsledků komparace mohu shrnout, že základní pojetí autorského práva, nositelů práv kolektivní správy i kolektivní správy samotné se od sebe příliš neliší a zřejmě ani lišit nebude. Principy a obecná zákonná ustanovení se v české i francouzské úpravě v podstatě shodují.

Geografické a demografické složení Francie je ovšem logickým vyústěním situace, kdy počet kolektivních správců je téměř pětinasobně vyšší než v České republice. Z toho plyne také větší provázanost kolektivních správců, kteří mnohdy fungují, jak jsem v předešlé kapitole zmínila, jako zprostředkovatelé. Mimo jejich samotný počet mě zaujala především propracovanost oblasti týkající se kontroly výkonu kolektivní správy. Nesčetné množství kontrolních mechanismů ve mně vzbudilo otázku, zda by neměl existovat v České republice autorskoprávně zaměřený kontrolní orgán nezávislý na ministerstvu kultury, které, jak dokládá i tato práce, v obou právních systémech hraje velmi důležitou roli. V současné době plní v České republice kontrolní funkci kromě ministerstva pouze Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, což podle mě není dostačující.

Dle mého názoru v České republice chybí instituce podobná Stálé komisi pro kontrolu SPRD nebo například specifické odborné periodikum zaměřené pouze na oblast autorského práva, které by odráželo aktuální stav, a publikované odborné články by se mohly stát také podněty pro určitá reformní opatření.

Myslím si, že vznik specificky ustavené kontrolní instituce by také zmírnil diskusi týkající se problematiky hrozby dominantního či monopolního postavení kolektivních správců. V souvislosti s ním se objevuje mnoho protichůdných názorů mezi odborníky, ale i v rámci široké veřejnosti. Kolektivní správci jsou často v dané oblasti jedinými vykonavateli a to jim umožňuje vytvořit si a udržet dominantní postavení. Jak ale určit

ty správné hranice? Jsem toho názoru, že základní idea kolektivní správy je ve své podstatě pro nositele práv přínosná a mnohdy i efektivní nejen vůči samotným nositelům. Ovšem hranice, které občas překračuje, už nikoliv (viz snaha INTERGRAMU zpoplatnit autorádia ve služebních vozech).

Zejména postavení kolektivních správců v konkurenčním prostředí a problematice jejich monopolního postavení s ohledem na evropskou úpravu by bylo vhodné věnovat více pozornosti stejně tak jako prostředkům právní ochrany duševního vlastnictví. Aktuálním tématem se stává také směrnice upravující kolektivní správu, která by podstatným způsobem zasáhla do úprav států Společenství.

Vypracování diplomové práce ve mně vzbudilo zájem o výše zmíněná a mnohá další témata, která bych ráda rozvíjela v budoucnu ať už v profesním či akademickém životě. Doufám, že práce splnila účel, kterým bylo uvést čtenáře do základní problematiky kolektivní správy a autorských práv a práv s autorským právem souvisejících a popsat rozdíly a podobnosti dvou právních úprav.

SEZNAM PRAMENŮ PRO ČESKOU PRÁVNÍ ÚPRAVU

Právní předpisy

- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů
- Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 8. září 1886, v platném znění
- Zákon č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení vlády č. 303/1995 Sb., o minimální mzdě, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Příloha k zákonu č. 121/2000 Sazebník odměn při opětném prodeji originálu díla uměleckého, v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a v souvislosti s půjčováním děl
- Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 156/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb.

Odborná literatura

- DOBŘIČHOVSKÝ, T. Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO, 1. vydání, nakladatelství Linde Praha a.s., 2004, ISBN 80-7201-467-6
- HARTMANOVÁ, D. Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským, 1. vydání, nakladatelství Linde Praha a.s., 2000, ISBN 80-7201-218-5
- CHALOUPKOVÁ, H.; HOLÝ, P. Autorský zákon, Komentář, 4. vydání, nakladatelství C.H.Beck, 2001, ISBN 978-80-7179-586-5
- JAKL, L. Právní ochrana duševního vlastnictví, 1. Vydání, Metropolitní univerzita Praha, o.p.s., 2011, ISBN 978-80-86855-78-3

- KRŽIŽ, J. a kol. Autorský zákon, Komentář a předpisy související, 2. aktualizované vydání, nakladatelství Linde Praha a.s., 2005, ISBN 80-7201-546-X
- LARIŠOVÁ, M. Francouzsko-český, česko-francouzský, právní slovník. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, ISBN 978-807-3801-113
- POPELKOVA, V. Ochrana práv výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů (Intergram), 1. vydání, Grada Publishing, Praha 1998, ISBN 80-7169-553-X
- ŠULC, P., BARTOŠ, A., Autorské právo v otázkách a odpovědích, nakladatelství Pierot, 2012, ISBN 978-80-7353-223-9
- ŠEBELOVÁ, M., Autorské právo/zákon, komentáře, vzory, judikatura, Computer Press, a.s., 2006, ISBN 80-251-1090-7
- ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J. a kolektiv, Občanské právo hmotné, Páté, jubilejní aktualizované vydání, Wolters Kluwer Česká republika, Praha, 2009, ISBN 978-80-7357-465
- TELEČ, I.; TŮMA, P. Autorský zákon Komentář, 1. vydání, nakladatelství C.H.Beck, Praha, 2007, ISBN 978-80-7179-915-7
- TELEČ, I. Přehled práva duševního vlastnictví, Lidskoprávní základy, Licenční smlouvy, 1. vydání, nakladatelství Doplněk, Brno, 2002, ISBN 80-7239-110-0
- TELEČ, I., TŮMA, P., Přehled práva duševního vlastnictví, Česká právní ochrana, 1. vydání, nakladatelství Doplněk, Brno, 2006, ISBN 80-7239-198-4
- TÝČ, V. Průmyslová a autorská práva v mezinárodním obchodě, 1. vydání, nakladatelství Linde Praha a.s., 1997, ISBN 80-7201-102-2

Judikatura

- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. 4 Tz 124/2004
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR, sp. zn. AS 16/2007-214
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 1821/2007
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR č. 5 As 38/2008-288
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 5 Tz 11/2011

Internetové zdroje

- <http://www.ahrcr.cz/legislativa/pravni-nazor-na-poplatky-intergramu-za-autoradia-kveten-2013> [přístup dne 9. 11 .2013]
- <http://www.creativecommons.cz/kolektivni-sprava/dilia/> [přístup dne 27. 10. 2013]
- <http://www.dilia.cz/index.php/o-nas> [přístup dne 9. 11 .2013]
- <http://www.gestor.cz/cs/zakladni-informace-1/> [přístup dne 9. 11 .2013]
- <http://www.intergram.cz/cs/koho-zastupujeme/> [přístup dne 9. 11 .2013]
- <http://www.linuxexpres.cz/business/kolektivni-sprava-autorskych-prav-historie-a-pocaty-regulace> [přístup dne 16. 10. 2013]
- <http://www.linuxexpres.cz/business/princip-a-historie-kolektivni-spravy>
- <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=361> [přístup dne 28. 10. 2013]
- <http://www.mkcr.cz/cz/autorske-pravo/caste-dotazy-508/> [přístup dne 10.11.2013]
- <http://www.oaza.eu/pro-autory/co-je-kolektivni-sprava.html> [přístup dne 10.11.2013]
- <http://www.osa.cz/hlavn%C3%AD-menu/kdo-jsme/o-n%C3%A1s.aspx> [přístup dne 5. 11. 2013]
- <http://www.podnikatel.cz/clanky/stovkam-podnikatelu-vrati-intergram-zaplacene-autorske-poplatky/> [přístup dne 9. 11 .2013]

SEZNAM PRAMENŮ PRO FRANCOUZSKOU PRÁVNÍ ÚPRAVU

Právní předpisy

- Code civil (version consolidée au 1 septembre 2013)
- Code de commerce (version consolidée au 8 novembre 2013)
- Code de la propriété intellectuelle (version consolidée au 18 août 2013)

Odborná literatura

- BERNAULT, C., CLAVIER, J.-P., Dictionnaire de droit de la propriété intellectuelle, Ellipses, 2008, ISBN: 978-2-7298-3965-9
- BERTRAND, A., R., Droit d'auteur, Dalloz, 2010, ISBN 978-2-247-06987-3
- CARON, Ch. , Droit d'auteur et droits voisins, 3° édition, LexisNexis, 2013, ISBN 978-2-7110-1720-1
- DOUTRELEPONT, C., Rapport général Actes du XLI° Congrès de l'ALAI, Y. Blais., 1998, p.494
- GAUTIER, P.-Y., Propriété littéraire et artistique, 6° édition, 2007, Press Universitaires de France – P.U.F., ISBN 978-2-13-056321-1
- KARNELL, G., Droits individuels dans le cadre d'un commerce de gros: RIDA juill. 1993, p.2
- LATREILLE, A., La notion de sommes irrépartissables, Légipresse 1999, III, p. 97
- LUCAS A., LUCAS, H.-J., LUCAS-SCHLOETTER, A., *Traité de la propriété littéraire et artistique*, 4e édition, LexisNexis. ISBN 978-271-1012-039
- POLLAUD-DULIAN, F., Le droit d'auteur, ECONOMICA, 2004, ISBN 2-7178-4926-2
- PROPRIÉTÉS INTELLECTUELLES, Mélanges en l'honneur de André FRANCON, Dalloz, 1995, ISBN2-247-01875-0
- RAPPORT ANNUEL DE LA COMMISSION PERMANENTE DE CONTRÔLE DES SPRD, mars 2006
- RAPPORT ANNUEL DE LA COMMISSION PERMANENTE DE CONTRÔLE DES SPRD, mai 2013

- RAPPORT MARIANI DUCRAY, Les sociétés de perception et de répartition des droits d'auteur et des droits voisins, ministre de la Culture et de la communication, Inspection générale de l'administration des affaires culturelles, févr. 2002
- RIDA, Commentaire, 5 novembre 1985, 1986/3
- SCHMIDT, A., Les Sociétés d'auteurs: Sacem, SACD et les contrats de représentation, LGDJ, 1971
- SIIRIAINEN, F., Le caractère exclusif du droit d'auteur à l'épreuve de la gestion collective, thèse Nice, 1999
- SIRINELLI, P., DURRANDE, S., LATREILLE, A., DALLEAU, J., Code de la propriété intellectuelle 2013 commenté, Dalloz, 2013, ISBN 978-2-247-12529-6
- TAFFOREAU, P., Pratique de la propriété littéraire et artistique 1ere édition, Lexis Nexis, 2012, ISBN 978-2-7110-1606-8
- VARNEROT, V. Leçons de Droit de la propriété littéraire et artistique, Ellipses, 2012, ISBN 978-2-7298-2
- VIVANT, M.; BRUGIÈRE J.-M., Droit d'auteur et droits voisins, 2° édition, DALLOZ, 2013, ISBN 978-2-247-10382-9
- Výpisy z přednášek profesora Frédéric Pollaud-Duliana, letní semestr, leden–duben 2013, Université Panthéon – Sorbonne (Paris I), Francie

Judikatura

- CA Paris 1re ch. 20 févr. 1990 Adamic/Gallon, D. 190/6868
- TA Paris, 8 juin 2011, com. 98
- Civ. 1er, 17 sept. 2003, CCE 2003, comm. 104, note Caron
- CA Paris, 14e ch. B., 27 mars 2009, Eymeric c/Youtube

Internetové zdroje

- <http://www.adagp.fr/fr/adagp/presentation> [přístup dne 10. 11. 2013]
- http://www.adami.fr/fileadmin/user_upload/pdf___docs/05_Connaitre/Bilan/2013/ADAMI_RA_2012_BD_ok.pdf [přístup dne 10. 11. 2013]
- <http://www.cfcopies.com/> [přístup dne 1. 11. 2013]

- <http://www.copiefrance.fr/cms/site/cf-fr/op/edit/homecf-fr/copiefrance/societes-membres> [přístup dne 10. 11. 2013]
- <http://www.la-rida.com/> [přístup dne 1. 11. 2013]
- <http://www.la-sofia.org/sofia/Adherents/index.jsp?lang=fr> [přístup dne 8. 11. 2013]
- <http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006069414&dateTexte=20080129> [přístup dne 11. 10. 2013]
- <http://www.ccomptes.fr/Nos-activites/Commission-permanente-de-controle-des-SPRD> [přístup dne 25.10.2013]
- <http://www.ccomptes.fr/Nous-connaître/Nos-missions/Commission-de-controle-des-SPRD> [přístup dne 25.10.2013]
- <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Propriete-litteraire-et-artistique/Conseil-superieur-de-la-propriete-litteraire-et-artistique/Travaux-du-CSPLA> [přístup dne 25.10.2013]
- <http://www.larp.fr/home/> [přístup dne 1. 11. 2013]
- <http://www.lascpa.org/> [přístup dne 1. 11. 2013]
- <http://procirep.fr/> [přístup dne 1. 11. 2013]
- <http://www.sacd.fr/> [přístup dne 2. 11. 2013]
- <http://www.sacem.fr/cms/home?pop=1> [přístup dne 8. 11. 2013]
- <http://www.saif.fr/> [přístup dne 2. 11. 2013]
- <http://www.scam.fr/fr/Accueil.aspx> [přístup dne 1. 11. 2013]
- <http://scelf.fr/> [přístup dne 2. 11. 2013]
- <http://www.scpp.fr/SCPP/> [přístup dne 2. 11. 2013]
- http://www.sdrm.fr/la_sdrm/historique_fs.htm [přístup dne 10. 11. 2013]
- <http://www.seamfrance.fr/> [přístup dne 31. 10. 2013]
- <http://www.spedidam.fr/> [přístup dne 31. 10. 2013]
- <http://www.spre.fr/> [přístup dne 31. 10. 2013]
- <http://www.wipo.int/wipolex/fr/details.jsp?id=5563> [přístup dne 15. 10. 2013]

SEZNAM ZKRATEK A VYSVĚTLIVEK

Autorský zákon: zákon č. 121/200 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů

BIEM: *Bureau international des sociétés gerant les droits d'enregistrement et de reproduction mecanique*, Mezinárodní úřad společností spravující práva k mechanickému zaznamenávání a reprodukci hudebních děl

CISAC: *Confédération internationale des sociétés d'auteurs et compositeurs*, Mezinárodní konfederace autorů a skladatelů

Code civile: francouzský Občanský zákoník

Code de commerce: francouzský Obchodní zákoník

CPI: *Code de la propriété intellectuelle* – Zákon o duševním vlastnictví

CPSLA: *Conseil Supérieur de la Propriété Littéraire et Artistique* – Nejvyšší rada pro literární a autorské právo

Dilia, divadelní, literární, audiovizuální agentura, o.s

GESAC: *Groupement européen des sociétés d'auteurs et compositeurs* – Evropské sdružení autorů a skladatelů

GESTOR – Ochranný svaz autorský – kolektivní správce autorského práva na odměnu při opětném prodeji originálu výtvarného díla uměleckého

INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů, o.s.

OAZA – Ochranná asociace Zvukařů – Autorů, o.s.

OOA-S, o.s. – Ochranná organizace autorská – sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl

OSA: Ochranný svaz pro práva k dílům hudebním

RIDA: *Revue Internationale du Droit d'Auteur*, Mezinárodní revue autorského práva

SGDL – *Société des gens de lettres* – Společnost spisovatelů

TGI – *Tribunal de grande instance* – Soud prvního stupně práva obecného

Seznam zkratk SPRD, které jsou seřazeny dle roku jejich vzniku

1. **ACD**: *Société des auteurs et compositeurs dramatiques* (1777)
Společnost divadelních autorů a skladatelů
2. **SACEM**: *Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique* (1850),
Společnost skladatelů a hudebních vydavatelů
3. **SDRM**: *Société pour l'administration du droit de reproduction mécanique des auteurs, compositeurs et éditeurs* (1935)
Společnost pro správu mechanického rozmnožování
4. **ADAGP**: *Société des auteurs dans les arts graphiques et plastiques* (1953)
Společnost sdružující autory grafických a plastických děl
5. **ADAMI**: *Société pour l'administration des droits des artistes et musiciens-interprètes* (1959)
Společnost pro správu práv umělců a hudebních interpretů
6. **SPEDIDAM**: *Société de perception et de distribution des droits des artistes-interprètes* (1959)
Společnost pro přijímání a rozdělování poplatků výkonných umělců
7. **SCELF**: *Société civile des éditeurs de langue française* (1960)
Občanská společnost vydavatelů francouzského jazyka
8. **PROCIREP**: *Société des producteurs de cinéma et de télévision* (1967)
Společnost filmových a televizních producentů
9. **ANGOA**: *Agence nationale de gestion des oeuvres audiovisuelles* (1981)
Národní agentura pro správu zvukově obrazových děl
10. **SCAM**: *Société civile des auteurs multimédia* (1981)
Občanská společnost autorů multimédií
11. **CFC**: *Centre français d'exploitation du droit de copie* (1984)
Francouzské centrum pro využití práva na rozmnožení

12. **SCPP**: *Société civile pour l'exploitation des droits des producteurs phonographiques* (1985)
Občanská společnost pro užití práv zvukových záznamů
13. **SPRÉ**: *Société pour la perception de la rémunération équitable* (1985)
Společnost pro přijímání spravedlivé odměny
14. **COPIE FRANCE**: *Société pour la perception de la rémunération pour copie privée*
Společnost pro přijímání poplatků ze soukromé rozmnoženiny
15. **SPPF**: *Société civile des producteurs de phonogrammes en France* (1986)
Občanská společnost výrobců zvukových záznamů ve Francii
16. **ARP**: *Société civile des auteurs, réalisateurs et producteurs* (1987)
Občanská společnost autorů, realizátorů a výrobců
17. **SCPA**: *Société civile des producteurs associés* (1988)
Občanská společnost sdružující výrobce
18. **SEAM**: *Société des éditeurs et auteurs de musique* (1988)
Společnost vydavatelů a hudebních skladatelů
19. **SESAM** (1996)
20. **SAJE**: *Société des auteurs de jeux* (1997)
Společnost autorů her
21. **SAIF**: *Société des auteurs de l'image fixe* (1999)
Společnost autorů fixní fotografie
22. **SOFIA**: *Société française des intérêts des auteurs de l'écrit* (1999)
Francouzská společnost hájící zájmy spisovatelů
23. **AVA**: *Société des arts visuels associés* (2001)
Společnost sdružující vizuální umění
24. **EXTRA-MEDIA** (2001)
25. **SAI**: *Société des artistes-interprètes* (2004) Společnost výkonných umělců
26. **SORIMAGE** (2005)